

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Titulus III. De Concordatorum Germaniæ usu & observantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

cap. 4. art. 7. num. 15. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 35. dubit. 18. num. 111. Malderus in 2. 2. D Thom. trac. 9. cap. 3. dub. 9. Garcias de benef. part. 8. cap. 1. num. 83. 84. 85. & seq. Gudelinus de iure noviss. lib. 6. cap. 8. num. 31. Viggers de iure & iust. trac. 7. cap. 4. dub. 12. num. 73. Canisius in sum. iuris canon. lib. 3. tit. 14. §. 3. Zypaeus in analyt. iuris Pontif. nov. lib. 5. tit. de simon. num. 8. Zoefius lib. 5. Decretal. tit. 3. num. 45. Vallensis in paratit. Decretal. lib. 5. tit. 3. §. 4. num. 7. 8. & seq.

§. 8. Vtrum verò Archidiaconi ex consuetudine pro institutionibus seu investituris in beneficiis licitè aliquid accipiant; vel exigere valeant, videri potest apud Flamin. Paris. de Confident. quæst. 38. n. 38. Binsfeldium de simon. in c. 12. quæst. 1. conclus. 4. Item an pro literis collationis beneficii, expeditione & sigillo citra simoniæ labem quidpiam recipi queat, consulti potest Piassec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 3. num. 97 & 98. & Branden. ad Concord. quæst. 4. num. 30.

An Archidiaconi pro institutionibus aliquid exigere possint.

TITULUS III.

De Concordatorum Germaniæ usu & observantia.

DVBIVM I.

Quibus potissimum in locis vigeant Concordata Germaniæ?

§. I. **Q**uamvis difficile sit singula loca speciatim describere, seu determinare, in quibus Concordatorum Germaniæ est usus & observantia; tum quod ex ipsorum tenore primâ fronte inspecto, quasi appareat eadem non universaliter per totam Nationem Germanicam, sed tantum per Fredericum III. Imperatorem, & nonnullos Germaniæ Principi.

Status quæstionis eius, determinationis difficultas.

Principes quâ Ecclesiasticos, quâ laicos seu seculares, cum Sede Apostolica fuisse pacta, laudata, approbata, conclusa, & acceptata, additâ ad finem clausulâ, *ut ordinatio collationum beneficiorum non reservatorum per alteros menses possit per dictam Nationem publicari.* & omnes, qui eâ gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc à Kalendis Junii currere incipiat &c. *Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. tit. de praben. consultat. 3.* Tum etiam, quia ex orientibus postmodum impudici Lutheri, & impij Calvinij hæresibus, non pauca in Germania ditiones veram orthodoxam Religionem unâ cum Concordatis reiecerunt; quantum tamen ex scriptoribus ea de re colligere licebit, in medium proferam.

Concordata Germaniæ extra Imperium locum non habent.

§. 2. Respondeo igitur primò certum esse, quod Concordata Germaniæ non extendantur extra Imperij Germanici fines, siquidem cum solo Imperatore & Principibus Germaniæ, nomine solius & totius Nationis Germanicæ inita, *VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 246. n. 16. & consil. 255. n. 10. & seq. ac consil. 259. num. 3.* *Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. tit. de praben. consultat. 3. §. 6.* regulare enim est, quod pacta non nisi partes contrahentes ligent, nec ultra extendantur, aut aliis profint, vel obsint, *l. 2. C. res inter alios acta.* Unde concludunt *VVamesius & Zypæus locis præcit.* in Brabantia & reliquis Belgij provinciis, quibus cum Imperio nihil est commune, nec Concordata Germaniæ, aut preces Imperiales locum obtinere; si tamen per paucas Ecclesias exceperis, videlicet Nivellensem, utpote quæ Principatus est Imperij, & foundationis Imperatoricæ; ac Cameracensem pariter notorium Imperij feudum & Principatum, ac Nationis Germanicæ membrum, quibus proinde nulla competit exemptio à iurisdictione Imperatoria, *Leoninus consil. 50. & Zypæus in consultat. canonic. lib. 3. cit. consultat. 3. de praben.* Nec non etiam Thenensem, in qua nimirum servatâ Concordatorum formâ & normâ collatores Ordinarii sunt Decanus & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ S. Ioannis Evangelistæ Leodiensis, *VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 247. n. 1. 2. & seq. & 22. ac Leuvensem VVames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 237. per tot.*

quin

quin & cùm prædictæ Ecclesiæ olim tum Imperio, tum Diœcesi Leodiensî subfuerint, ideò nec ex translatione ad alterius dominum primæva privilegia amisissè censentur, *Chokier ad preces primar. in proem.* His adde Traiectum ad Mosam, quia ut dicitur scribit *Zypæus supracit. consultat. 3.* licet Traiectum fuerit primitivè à *Philippo II.* Imperatore, *Henrico* Duci Brabantia beneficiario iure concessum, & à *Frederico II.* & *Henrico* eius filio confirmatum, à Leodiensibus tamen variè semper exitit controversum: ac quamvis denum à *Carolo V.* Imperatore, Brabantia firmiter sit annexum; non desierunt tamen Leodienses indivisa ibi iura possidere, ut non mirum sit, si illa Ecclesia Cathedræ tuæ mores sit imitata, cui in spiritualibus & temporalibus non desierat subesse, adeoq; Concordata Germanica acceptaverit; hætenus *Zypæus* verum hodie proh dolor! sub foederatorum istic Belgii Ordinum Imperio & præsidio, ac prædominante hæresi, Ordinariæ dumtaxat collationes admittuntur, & Pontificiæ iuxta eadem Concordata, uti & preces Imperiales excluduntur, peiori certè ab hæreticis in Germania exemplo, qui etiamnum teste *Chokier ad preces primar. sect. 4. sub lit. C. versic. verum enim verò.* preces Cæsareas & Concordata Germaniæ reverenter admittunt & observant.

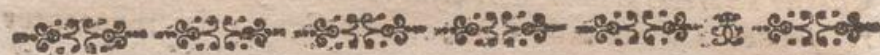
§. 3. *Respondeo secundò,* si superiorum sæculorum acta revolvantur, fateamur necesse est, in omnibus Imperio Germanico subiectis Ecclesiis Concordatorum usum constantem fuisse, iisq; conformiter factas beneficiorum Ecclesiasticorum provisiones absque contradictione effectum suum esse fortitas *Branden ad Concord. quæst. 3. num. 5. 6. 7. & seq.* utpote quæ sunt multò favorabiliora, quàm privilegium alternativæ per Regulam *X.* Cancellariæ Apostolicæ concessum; ut proinde rectè asserat *Zypæus in analyt. iuris Pontif. nov. lib. 3. tit. de instit. num. 11.* imprudenter eos facere, qui cùm uti possint alternativa Concordatorum, quæ simplex est & sine restrictione, acceptant alternativam Regulæ prædictæ Cancellariæ, minùs validam, conditionatam & multis cautelis obnoxiam, & quæ non fulciuntur iura magis valida. Sed & hodie im

Concordata per Imperium passim sunt & fuerunt recepta.

die in plerisque potissimum Episcoporum & Catholicorum Germaniæ Principum ditioribus, quæ intra Imperii Germanici fines & iurisdictionem continentur: imò & apud præsentem reformatæ religionis Sæctatores locum habent, ut quotidiana docet experientia; quandoquidem dicta Concordata, prout ex eorum tenore constat, per Imperatorem & Principes Germaniæ, totius Nationis Germanicæ nomine, cum Sede Apostolica fuerint conclusa, & acceptata: adeoq; pro sibi subditis contraxisse, eosq; obligasse censeantur, *Leoninus consil. 50. Zypæus in consultat. canon. lib. 3. consultat. 3. vers. Et quamvis. de præben.*

Quod &
exemplis
confirmatur
tum a
pud Leodienses

§. 4. Pro cuius rei confirmatione varia sunt exempla, quibus Cæsarea Maiestas in quotquot Sacri Imperii Romani provinciis tam orthodoxæ, quàm heterodoxæ religioni addictis, si qui dictis Concordatis contravenissent, illos specialibus suis editis ad inviolatam eorum observantiam cœgit: ac nominatim quidem Episcopo Leodiensi, aliisq; in eius Diœcesi collatoribus id demandavit *Maximilianus* Imperator Diplomate suo II. Julii 1518. dato, cuius summarius tenor sequitur

MAXIMILIAN I Imperatoris Romanorum edicto cautum est, ut Concordata Germanicæ Nationis sedulo serventur apud Leodienses; ita ut nihil pactis & Concordatis illis derogetur: si verò quispiam Cæsareo edicto & voluntati ausu temerario contravenire præsumserit, mulctabitur, quemadmodum latius patet in diplomate dato Augustæ die II. Julii 1518.

§. 5. Idemq; apud Cameracenses iussit *Carolus V.* Imperator literis

litteris suis datis Bruxellæ 9. Februarii. 1554. ne aduersus eadem
 Concordata provisos admitterent, *V. V. ames. in consil. canon. tom. 1. consil. 33. num. 13. Zypæus cit. consultat. 3.*

§. 6. Et meritò quidem, cùm Imperator sit advocatus & defensor iurium Sedis Apostolicæ, & Concordatorum Germaniæ, *text. in c. venerabilem. 33. de elect. Clem. 1. de iure iur. Chorkier ad preces primar. sect. 1. lit. K. uti eum vocat Clemens Papa VIII. in speciali Brevi ad Rudolphum II. Imperatorē. 15. Ianuarii. 1603. transmissio, hortaturq; ut circa Præposituram Ecclesiæ Bremensis, quam Capitulum uni ex Ducibus Luneburgensibus contra expressam Concordatorum reservationem conferre præsumperat, eadem Concordata tanto, inquit Pontifex, pondere sancita, nullo modo violari, aut imminui patiatur, uti latius liquet ex eius hic subiecto tenore.*

Tum Cameracenses.

Cùm Imperator sit defensor Concordatorum, ita à Pontifice appellatus.

CLEMENS PAPA VIII.

Harissime in Christo fili Noster, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Exordium
Exponit hic Pontifex provisionem de Præpositura Bremensis à se factam, à Capitulo contra Concordata Germaniæ reiectam.
 Num. I. Superioribus diebus, cùm Præpositura Ecclesiæ Bremensis vacaret per obitum *Theodoricus à Gallen*, Nos illam Apostolicâ auctoritate contulimus dilecto filio *V. V. esselo de Brugeneio*, cognomento *Hasencambo*, qui literis Apostolicis de more expeditis, cùm eas possessionis obtinendæ causâ, Capitulo eiusdem Ecclesiæ ritè proponendas, atque intimandas curaret, à Decano & seniore illius Capituli convocationem impetrare non potuit; quin etiam, ut accepimus, & factis, & verbis parùm modestis Apostolicam provisionem reijcere sunt

Z

re sunt

re sunt visi, quasi ad eos liberæ electionis ius pertineret: immò verò usque eo progressi sunt, ut certum quoque hominem, ut audivimus, elegerint ex Ducibus Luneburgensibus, eumq; facto ipso, quod nullo iure licuit, in possessionem immiserint, non solum gravi iniuriâ, & detrimento illato eidem *Wesselo*, sed per summam inobedientiam erga hanc Sanctam Sedem, in qua Deo auctore, meritis licet impares præsidemus, & non mediocri etiam cum offensione Cæsareæ Maiestatis Tuæ, quæ pro sua insigni æquitate & prudentia se *Defensorem*, ut par est, *profitetur eorum*, quæ iam pridem inter hanc ipsam Sedem & Nationem Germanicam pacta sunt, & conventa, quæ *Concordata* appellantur; in quibus nominatim cautum est verbis disertis, ut eiusmodi dignitates post Pontificalem maiores reservatæ sint, & esse debeant dispositioni & provisioni Sedis Apostolicæ. Quibus illud accedit, quod ultimi supradictæ Præposituræ & dignitatis possessores & ab Apostolica Sede provisionem obtinuerint, & eiusdem vigore provisionis, à Capitulo Bremensi sint admissi, ut tantò magis eorum nunc temeritas gravis & reprehensibilis extiterit, quæ certè permolesta Nobis accidit, & nullo modo est ferenda.

*Proinde
pro eius
munitione
opem
Cæsareæ
Maiestatis
implorav.*

II. Quare ut tam perniciosi exempli semen quam celerrimè evellatur, & Capitularium audacia coerceatur, Maiestatem Tuam etiam atque etiam hortamur in Domino, atque ab ea efficaciter petimus, ut pro sua spectata in Nos, & hanc Sanctam Sedem pietate & iustitiæ Pa-

tro

trōcinio, Concordata Germanica tanto pondere sancita, nullo modo violari, aut imminui patiatur; immò verò ut ius postulat, ab ipsis Capitularibus observari curet, & re ipsâ ostendat, quod ab eis in hac causa actum est, & agitur, maximè Maiestati Tuæ displicuisse, & displicere; & denique omni adiumento, & auctoritate Tuâ eidem *Wesselo*, qui Apostolicam Nostram colationem & provisionem habet, ita benignè faveas, & propensè suffrageris, ut is ius suum, & collatæ Præposituræ possessionem obtineat.

III. Erit hoc dignum virtute & magnitudine animi Maiestatis Tuæ, & Nobis etiam valde gratum, quod Noster etiam Apostolicus Nuncius Venerabilis frater Archiepiscopus *Spinellus* cumulatius exponet Maiestati Tuæ, cui toto ex animo felicissima omnia à Patre luminum optamus & precamur. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo piscatoris die 15. Januarii, M. DC. III. Pontificatus Nostri anno undecimo,

*Eius virtute
sue dignam.*

§. 7. Circa eandem autem Præposituram Bremensem extat insignis Decisio Rotalis *part. 2. recent. decis. 580.* quam lector videre poterit, nam tangit eundem calum.

Hæc conformis emanavit decisio Rotalis.

§. 8. Insuper *Vrbanus VIII.* Pontifex Maximus anno 1624. in simili causa opem *Ferdinandi II.* Cæsaris imploravit contra Halberstadienses, ut refert *Carolus Carafa* Episcopus Aversanus, Sedis Apostolicæ ad eundem Nuntius in commentariis suis de Germania sacra restaurata, fol. mihi. 177. & 178. hisce verbis: *hoc eodem anno, scilicet 1624. & paulò post, Româ mihi Breve Apostolicum venerat ad Cæsarem, quo sanctissimus Dominus suæ Maiestatis brachium implorabat ad tuenda iura Sedis*

Eoq; etiam nem se Imperator ab Urbano 8. Papa fuit imploratus.

Apostolica, in Præpositura Ecclesia Halberstadiensis, quam contra iura Sedis Apostolicæ, & Concordata Germaniæ, Rex Daniæ filio suo, etiam emptus variis, sacrilegè addixerat, admotâq; vi propugnare studebat. Cuius violentiæ cum Casarem monuissim, magnâ diligentia Tillio imperavit, ut satageret iura Ecclesiæ Romanæ conservare; & licet multos parati exercitus inferioris Saxonie deterrerent, non deterruerunt tamen Casarem, neque Tillium, qui officii sui memor sedulo rem Catholicam promovit.

*Exceptio
de non usu
Concorda-
torum fir-
mula.*

§. 9. Ex his autem perspicere licet, quod exceptio de non recepta lege, seu non utu Concordatorum, tam intra, quàm extra iudicium fit nulla, frivola & inanis, *Brandenad Concord. quaest. 3. num. 5. 6. 7. & seq. ac quest. 4. per tot. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. post. num. 8. Chokier ad reg. 8. cancell. gloss. 11. num. 12. & 13. explorati enim iuris est, quod fuerint per Imperatorem & Principes Germaniæ nomine totius Nationis acceptata, & sic in pactum abierint. Crescem. decis. 2. de privileg. Mohedan decis. 23. in fin. de praben. Chokier loc. cit.*

*Responde-
ad argu-
menta co-
traria, &
quidem ad
primum.*

§. 10. Nec obstat, si dicas illa non fuisse universaliter per totam Nationem Germanicam acceptata & recepta: quia, ut eleganter deducit *Leoninus consil. 50.* contrarium elicitur ex narrativa *Nicolai V.* Pontificis in sua Constitutione, quæ refert Concordata pro pace & utilitate, ac nomine totius Nationis inter *Fredericum Romanorum Regem*, & nonnullos alios Ecclesiasticos & sæculares Principes Nationis Germanicæ, ac Legatum Sedis Apostolicæ, sufficienti ad hoc per eandem mandato suffultum fuisse inita, & à partibus hinc inde approbata, laudata, conclusa, & acceptata: quod & declaravit *Sixtus Papa IV.* Constitutione suâ ad favorem Episcopi & Cleri *Ultraiectensis* anno 1473, ut refert *Leoninus supra* his verbis. *Et Nobis legitime constitò, Concordata ipsa indifferenter pro tota Natione esse inita &c.* Unde constat, statim & incontinenti absque ulteriori particularium acceptatione, præsentem & puram obligationem totius Univerſitatis, Nationis atque Imperij fuisse inductam; siquidem cum ista Concordata ex parte Germanicæ Nationis per Regem Romanorum, & Electores Im-

Electores Imperii, ac plures alios sæculares & Ecclesiasticos Principes, nomine totius Nationis, & per eam repræsentantes, inita & acceptata fuerint, non fuit necessaria aliqua particularis subditorum acceptatio; quia Concordata habent vim pacti & contractus pro pace & utilitate totius Reipublicæ Germanicæ initi: & proinde omnes subditi Imperii, ac Nationis Germanicæ ab initio sine ulla acceptatione, etiam inviti & nolentes ad eorundem Concordatorum & conditionum inita pacis observationem obligati fuere; cum ad Regem seu Imperatorem, & Electores Imperii pertineat pacis & publicæ tranquillitatis media constituere, ac Concordata inire, & omnes subditos & successores iis obstringere, & universo populo bonum generale acquirere. Est enim Princeps omnium Præsul, & pro omnium salute vigilare debet, habetq; rerum publicarum administrationem, ita quod ex contractibus per eum ac proceres Regni seu Imperii factis, Reipublicæ jus acquiratur, & Respublica obligetur: præsertim quando contractus per modum fœderis pro pace & nomine Nationis, seu Regni aut Imperii (uti hîc factum est) celebrantur in perpetuum. Nam quod venit in fœdera pacis, solidius subsistit, neque in particulari à subditis infringi, convelli aut argui potest: in his etenim quæ publici juris sunt, & Universitati Nationis competunt, nullum est subditorum arbitrium, aut potestas, ita perpulchrè *Leoninus cit. consil. 50.* Ut proinde sicuti *Franciscus I.* Galliarum Rex per Concordata cum *Leone X.* Summo Pontifice inita totum Regnum obstrinxit, & *Leo* toti Regno Concordatorum observantiam mandavit, non expectat à particularium acceptatione, *Zypæus in consultat. canon. lib. 3. tit. de praben. consultat. 3. vers. Qua in re &c.* non secus Imperator per hæc Concordata cum S. Sede pacta & conclusa, eo ipso omnes sibi subditos obligasse, & pro illis contraxisse censetur; quia uti supremum Imperii caput, præsertim etiam cum proceribus adunatum eminenter & virtualiter continet consensum inferiorum: adeoq; non immeritò à Summo Pontifice constituitur protector, defensor, & conservator

prædictorum Concordatorum adversus omnes contraria attentantes, *suprà hoc tit. 3. dub. 1. §. 6.*

Ad secundum.

§. II. Nec quidquam facit in contrarium clausula de facultate acceptandi in Constitutione *Nicolai V.* adjecta; nam facultas illa non ad diminutionem, sed ad augmentum & abundantiore cautelam apposita fuit, propter eos, qui quamvis in Germanica Natione consisterent, Imperii tamen superioritatem tempore Concordatorum non agnoscebant, *Leoninus loco cit.* utpote jura Regia possidentes, quales referuntur Rex Bohemiarum, Archidux Austriae & similes, *Zypaus præcit. consultat. 3. vers. siquidem longè distat.* de quibus idem *Zypaus ibidem* meritò à Gallis respectu Regis sui, & ab eo initorum Concordatorum, diversam ponit rationem, non autem de aliis Imperii Germanici superioritatem agnoscentibus.

Apud Leodenses vigent Concordata Germaniae

§. 12. Licet porrò apud nos Eburones Concordata Germaniae fuerint hætenus in viridi observantia, quod abundè demonstrat declaratio *Julii III.* Summi Pontificis hæc subjuncta.

JULIUS PAPA III.

Exordium.

Ad perpetuam rei memoriam, Decet Romanum Pontificem Domini Nostri Iesu Christi, à quo pax & concordia, ac reliqua bona procedunt, in terris Vicarium concordis inter Sedem Apostolicam & Nationes Germanicas initis firmiter adhærere, & ne eis contraveniatur, efficaciter providere.

Constit. Julii Papa 3. Super Concordatis Germaniae ad favorem Leodensium.

Refert hic Pont. tenorem Concordatorum Germaniae.

Num. I. Sanè nuper accepimus, quòd licet Concordatis inter dictam Sedem ex una, & inclytam Germanicam Nationem ex altera partibus dudum initis, & per fel. recor-
Nico-

NICOLAUM V. primò, & deinde diversos alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros approbatis & innovatis, ac mutuo partium consensu firmatis, inter alia caveatur expressè, quod de beneficiis sæcularibus & regularibus dictæ Nationis, etiam dispositioni Apostolicæ aliàs quàm ex causis inibi expressis reservatis, pro tempore vacantibus, jure ordinario provideatur per eorum Ordinarios collatores, nec ipsi Ordinarii collatores impediatur, quò minus de illis, cum de *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris* mensibus vacent, liberè disponatur per eos, ad quos illorum collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alià dispositio pertinet, & Concordata hujusmodi Civitatem & Dioccesim Leodiensem comprehendant, seu ad illas extensa sint; nihilominùs pro eo, quod postmodùm piæ mem, SIXTUS Papa IV. etiam Prædecessor Noster Dilectis filiis Vniversitati Doctorum, Magistrorum, & Scholarium studii Lovaniensis dictæ Diocesis, & seu forsan facultati Artium in eodem studio institutæ, aut pro tempore existenti Rectori Vniversitatis hujusmodi deputandorù consilio & assensu nominandi singulis prædictis Capitulis, Cõventibus, Collegiis, & personis Ecclesiasticis utriusque sexus, sæcularibus & Regularibus, etiam si Abbatissali, Abbatiali, Episcopali, vel Archiepiscopali, aut Cardinalatus fungantur dignitate & honore, ad quos, quas, & quæ, Canonicatum & præbendarum, ac administrationum & officiorum, cæterorumq; beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, in terris temporalis

poralis Dominii, tunc Ducis Austriae consistentium collatio, provisiō, praesentatio, electio, seu quavis alia dispositio communiter vel divisim pertinet, & eorum cuilibet, etiamsi aliqui ipsorum extra terras sedem & residentiam habeant, unum Clericum ex studentibus & graduatis Universitatis hujusmodi certo tunc modo expresso qualificatum facultatem perpetuam duraturam concessit, & concessio hujusmodi ad dictas Civitatem & Diocesim extensa fuit: & à nonnullis forsan nimium scrupulosis asseritur, in concessione & seu illius extensione hujusmodi Concordatis praedictis derogatum fuisse inter Ordinarios collatores Civitatis & Diocesis praedictarum, seu eos, quibus beneficia ipsa per eosdem Ordinarios collatores pro tempore conferentur, ex una, & pro tempore nominatos ad beneficia hujusmodi ex altera partibus, diversae quaestiones & discordiae, contentiones & lites saepius oriuntur, & quae ex similibus provenire consueverunt, odia, jurgia & scandala subsequuntur, majoraque in dies subsequi formidantur, in maximum Ordinarios collatorum, & aliorum, quibus beneficia hujusmodi pro tempore conferuntur, praedictum, ac studentium seu graduatorum praedictorum perturbationem non modicam.

*Contuit
iisdem per
Indultum
Universi-
tatis Lova-
niensis con-
cessum non
derogari.*

II. Nos attendentes Concordata praedicta vim pacti inter partes habere, & quae ex pacto constant, absque partium consensu abrogari non consuevissent, neque debere, volentes litium fomites de medio tollere, singularum literarum Apostolicarum super praemissis confectarum tenores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, & ex certa

certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per præsentem statuimus & ordinamus, atque decernimus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus iidem Ordinarii collatores, quibusvis nominationibus in vim concessionis facultatis nominandi, & illius extensionis huiusmodi pro tempore factis non obstantibus, de beneficiis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, & electionem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinentibus, juxta ipsorum Concordatorum continentiam & tenorem disponere liberè & licitè possint, quodq; dispositiones per eos de ipsis beneficiis juxta tenorem Concordatorum huiusmodi aliàs ritè & rectè pro tempore factæ, validæ, & efficaces existant, suosq; plenarios effectus sortiantur.

III. Sicq; & non aliàs in præmissis omnibus & singularibus per quoscumque Iudices & Commissarios quâvis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa & instantia, sublatâ eis & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & diffiniri debeat, ac irritum & inane existat, si secus à quoquam super his quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

IV. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Universitatis & facultatis prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoq; , indultis & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibus

A a

quibus

*Decretum
irritans.*

*Clausula
derogato-
ria.*

quibusvis etiam derogatoriis, aliisque effi-
 cacibus & insolitis clausulis, nec non irritantibus & aliis de-
 cretis, etiam motu simili, ac aliis quomodolibet concessis,
 ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus om-
 nibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de il-
 lis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, &
 individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas
 generales idem importantes mentio, seu quævis alia ex-
 pressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servan-
 da esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil
 penitus omissio, & formam in illis traditam observatam, insertæ
 forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis
 aliis in suo robore permansuris, hæc vice dumtaxat specia-
 liter & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum esse
 decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum
 Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die
 14. Septembris, anno millesimo quingentesimo quinquage-
 simo quarto, Pontificatus Nostri anno quinto.

10. Larium.

Præter hæc autem Concordata, Leodienses habent alia particula-ria, iisdem antiquiora. §. 13. Habemus tamen etiam alia Concordata specialia *Eugenii* Papæ IV. de data anni 1141. confirmata postea à *Pio II.* & *Sixto IV.* Romanis Pontificibus; quæ multis annis præcedunt Concordata Germaniæ, suntque illis favorabiliora & fortiora, ut ait *Rota apud Cassadon. decis. 7. sub num. 4. vers. in Concordatis Leodiensibus. ad regul. cancelli* quibus nimirum iidem Summi Præsules ob bene merita Ecclesiæ Leodiensis, quæ jam inde à temporibus Apostolorum in pura pura fide orthodoxa huc usque, etiam in mediis vicinis Belgii flammis, & circumstrepentium hæreticorum procellis sæpè concussa, illa saltem, immota & constans permansit, adeoque meruerit fide-
 lis

lis Ecclesia Romana filia appellari: eam condecorarunt beneficio alternativæ; sicq; Serenissimus & Reverendissimus Episcopus & Princeps Leodiensis, aliiq; collatores inferiores multiplicatum habeant titulum alternativivi mensis, absque cujus expressa derogatione, si Sedes Apostolica provideret, non teneret, quia plura vincula fortiora sunt uno, §. affinitatis. instit. de nuptiis. l. cum in adoptivis. 10. C. de adoption. & duobus impedimentis existentibus. uno sublato, remaneat aliud. c. pastoralis. 19. de privileg. c. extuarum. 5. de auctor. & usu pallii. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 13. in pr. n. 92. & 93. Chokier ad eandem reg. gloss. 11. n. 35. & in comment. ad preces primar. sect. 4. sub lit. C. præsertim ubi est adjecta clausula irritans, ut in dictis Concordatis, quæ irritat omnes & quascumque alias Constitutiones quorumcumque tenorum, & quascumque derogatorias clausulas continententes, Chokier supra tam ad reg. 8. quam ad preces primar. Vnde Gonzalez loco præcit. num. 301 ex Mandosio asserit indultum ad conferendum beneficia reservata, non extendi ad beneficia reservata duplici reservatione, vel capite.

§. 14. Concordatorum autem Leodiensium hic est tenor. *Tenor Concordatorum Leodiensium.*

EUGENIUS PAPA IV.

Concordata Leodiensia cum Eugenio Papa 4. circa beneficia.

Enerabili Fratri IOANNI Episcopo Leodiensi salutem & Apostolicam benedictionem. Pastoralis officii desuper Nobis inuncti cura deposcit, ad ea Nos intendere, per quæ devotè Sanctæ Apostolicæ Sedis consolationi ampliùs provideatur, ac charitati inter Nos & ipsos firmandæ atque augendæ ampliùs consulatur.

Exordium

Num. I. Sanè cum nonnulli ex Germaniæ partibus
Aa 2 pluri.

*Motivum
hujus Con-
stitutionis,
seu Con-
cordat.*

plurimum affectare dicantur, ut circa reservationes beneficiorum juxta morem Prædecessorum Nostrorum per Nos factas, & gratias expectativas, nec non & causas judiciales, atque etiam subsidia ex fructibus vacantium beneficiorum Camera Apostolicæ exhibenda, majori liberalitate, quam hactenus uteremur: Nos considerantes in primis personam Tuam, pro omnibus servitiis Nobis & dictæ Sedi hactenus impensis, de hujusmodi Nostra liberalitate unâ cum omnibus devotis Nostris in tua Civitate & Diœcesi consistentibus bene meritam, Fraternitati Tuæ provisiones & Ordinationes Nostras super præmissis, juxta modum & tenorem inferius descriptos, pro Te & successoribus Tuis recipiendi, ac omnibus & singulis aliis in prædicta Civitate & Diœcesi consistentibus, in quibusvis gradibus, statibus, dignitatibus, & conditionibus existant, ex parte Nostra exhibendi, tradendi, ac cum ipsis de prædictis concordandi, illasque roborandi & stabiliendi, prout tibi melius expedire visum fuerit, tenore præsentium plenam & liberam auctoritate Apostolicâ concedimus facultatem, quarum proinde provisionum & Ordinationum tenor sequitur in hæc verba.

*In vim
ius decla-
rat Pons.
se nullas
dem. eps
gratias ex-
pectativas
concessit.
& concessit
non nisi ad
quatuor
mensis du-
raturas.*

II. Placet Nobis, gratias expectativas sub quavis forma in dicta Natione de cætero non concedere, hactenus autem concessas per quatuor menses à die publicationis & acceptationis infrascriptorum duntaxat durare. Item nullas reservationes dignitatum, beneficiorumve cujuscumque status, valoris, vel conditionis existant, generales vel speciales facere, neque reservationibus per Nos aut Prædecessores Nostros hactenus factis uti, exceptis reservationibus

bus

bus in corpore iuris clausis, exceptis etiam dignitatibus & beneficiis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Prothonotoriorum, Apostolicæ Sedis Auditorum, contradictarum Correctorum, Auditorum Sacri Palatii, & Auditorum Camerae Apostolicæ ac Clericorum eiusdem Camerae, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad numerum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum & unius, Scriptorum pœnitentiariæ ad numerum viginti quatuor, omnium veterorum Commensalium, familiarium Nostrorum, ac etiam familiarium huiusmodi omnium & singulorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quamdiu duraverit vera familiaritas.

neq. alias
beneficio-
rum reser-
vationes
facturum
præter
clausas in-
co. pore iu-
ris, & sub-
ta extra-
vag. Ad
regiment.

III. Item placet Nobis, electiones ad Metropolitanas, Cathedralis, Monasteria, dignitates maiores post Pontificales, & principales in Collegiatis electivas per tēpus & tempora à iure statuta expectari, illasq; affirmari, approbari & confirmari, vel infirmari, prout iustitia & æquitas suadebit, nisi ex aliqua rationabili & evidenti causa in litteris Apostolicis exprimenda, aliter visum fuerit providere, provisò etiam, quod confirmati seu provisè per ipsam Sedem Apostolicam, Metropolitanis & aliis Ordinariis præstent debita iuramenta, & alia ad quæ de iure tenentur.

Declarat
etiam ele-
ctiones tē-
poribus
statutis fa-
ciendas, ill-
lasq; con-
firmandas,
vel infir-
mandas.

IV. De cæteris verò dignitatibus, beneficiis & officiis sæcularibus & regularibus, cuiuscumque valoris & conditionis existant, & quovis nomine nuncupentur, quæ, exceptis reservationibus supradictis, quovis modo, vel ex quavis persona à prædictis vacare contigerit, hoc modo dispo-

Declarat
in super
vacatio-
nes futu-
ras in mè-
stous Sedis
Apostoli-
cæ, & Or-

*dinariis
reſp. Arve
reſer. datis.*

natur, videlicet, quod quæ in mensibus *Ianuarii, Martii, Maii, Iulii, Septembris & Novembris* vacaverint, ut præmittitur, ad collationem Sedis Apostolicæ liberè pertineant, & quod nullus de vacantibus in dictis mensibus, ut præmittitur, præter Romanum Pontificem, se ullatenus intromittat; quæ verò in reliquis sex mensibus, videlicet *Februarii, Aprilis, Iunii, Augusti, Octobris, & Decembris* vacaverint, dispositioni Ordinariorum, vel aliàs quovis modo de eis disponendi ius habentium, iuxta facultatem eis competentem, similiter liberè cedant, iure patronatus laicorum in omnibus supradictis semper salvo: mensis autem in hoc ab ortu solis censeatur incipere.

*Beneficia
autem &
officia
clauſtralis
in omni
mense per-
mittit Or-
dinariorum
dis-
positioni.*

V. De clauſtralibus autem beneficiis, officiis, & choralibus, & aliis alioquin merum servitium etiam perpetuum requirentibus in sæcularibus & regularibus Ecclesiis, per Ordinarios, ad quos pertinet, omni casu & omni tempore liberè disponetur. Ex dictis verò sex mensibus unum ex suppositis Vniversitatum studiorum generalium reservare etiam placet.

*Præterea
declarat,
quæ causæ
in parti-
bus sine
finientia.*

VI. Placet etiam Nobis, ut omnes & quæcumque causæ (maiorum, ac & electionum Metropolitanarum, Cathedralium Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum maiorum post Pontificales, & principalium in Collegiatis, duntaxat exceptis) in partibus apud illos, ad quos de iure, consuetudine, vel alio iure speciali pertinent, tractentur & finiantur, Si quis autem ad ipsam Sedem Apostolicam

licam per querelam, aut appellationem recursum habuerit, si causa fuerit super re, cuius fructus, redditus & proventus quinquaginta florenorum auri de camera valorem annum non excedunt, vel ubi non est annuus redditus, communis causæ æstimatio ducentos florenos similes non exceſſerit, per rescriptum usque ad finem litis inclusivè in partibus committatur: ubi verò summas prædictas exceſſerit, in tertia saltem instantia apud ipsam Sedem Apostolicam tractentur & finiuntur, nisi fortè defectus iustitiæ ad iustum metum in partibus, de quibus priùs constiterit summarie, contractum, videatur causas ex casibus prædictis apud eandem Sedem Apostolicam fortè esse retinendas. Romanæ verò Ecclesiæ Cardinales, & dictæ Sedis Apostolicæ Officiales, & Summi Pontificis, necnon & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ domesticos, commensales actu in suis officiis in Curia Romana existentes, personasq; infra sex dietas à Romana Curia distantes, vel domino directo vel utili, seu mediatè, vel immediatè subiectas includere non intendimus, sed neque alias personas in quibuscumque causis, ubi utraque pars de iure suo experiri consenserit. Causæ autem præter has, nisi in casibus à iure expressis, & commissionibus exprimentibus, summarie ad probandum, aut de expresso partium consensu in Curia ipsa nullatenus committantur.

VII. Placet & Nobis, quod ab interlocutoria sententia vel gravamine nec in partibus appellari possit; in citationibus autem, quas de Curia Romana emanare contigerit, per Actorem in prima instantia ius exprimatur, quo se fundat

*Et quod ab
interlocu-
toria non
liceat ap-
pellare.*

fundare intendit, nec in prosecutione aliud possit deducere, ad hoc, ut Reus citatus de iure Adversarii instructus videat, deliberet plenius, an velit cedere, vel contendere, nisi fortè Actor ius quod ante ipsam citationem sibi competeat, probabiliter ignoraverit, de quo saltem per proprium iuramentum, si aliàs sit persona honesta, fidem facere possit & teneatur.

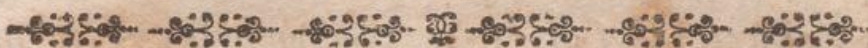
*Nec non
quis pro
annuis solv
vendum
determinat.*

VIII. Quoad subsidia Apostolicæ Sedi præstari solita, salvâ pro maiori relevatione ea solvere debentium, placet Nobis, quod ipsis oneribus, quæ in regimine Universalis Ecclesiæ ipsam Sedem Apostolicam subire oportet, quæ multiplicia & maxima sunt, ac pro sustentatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & Officialium necessitate, dignitates & beneficia, quæ in sua vacatione certam summam hæctenus solvere consueverunt, dictæ summæ medietatem infra sex menses, & aliam medietatem infra alios sex à tempore adeptæ possessionis pacificæ, Camera Apostolicæ & Collegio Cardinalium fideliter persolvant, literæq; Apostolicæ post factam provisionem & obligationem solitam liberè & sine contradictione tradantur. Et si Ecclesiarum aliquarum taxam ex diminutione fructuum nimis gravem nunc & in futurum esse contigerit, ad petitionem eorum, quorum interest, placet Nobis, quod ad convenientem taxam reducat. Si etiam infra annum vacatio eiusdem Ecclesiæ contingat, una tantum vacatio eo ipso censeatur. Ratum & gratum habituri, quidquid iuxta præmissa egeris, concordaveris, statueris, vel ordina-veris, eaq; omnia & singula adiutore Domino faciemus
inviol

Inviolabiliter observari. Datum Florentiæ anno Incarnacionis Dominicæ millesimo quadringentesimo quadragesimo primo. pridie Kalendas Novembris, Pontificatus Nostri anno undecimo. Publicata fuit Leodii anno 1442. mensis Ianuarii die ultima in valuis maioris Ecclesiæ, & ab omni Clero gratanter acceptata & recepta.

S. 15. Confirmavit hæc Pius Papa II. sequenti Constitutio-
re.

Quæ confirmavit Pius Papa 2.

PIUS PAPA II.

Confirmatio & ampliatio prædictæ Constitutionis Eugenianæ per Pium Papam 2.

Ad perpetuam rei memoriam. Laudanda Sedis Apostolicæ reconditudo, quæ in suis actibus providâ circumspectione dirigitur, illis ex Prælati & personis Ecclesiasticis, non immeritò etiam in concessis per eam, declarationis adiecto beneficio, speciales favores & gratiam impartitur, quos facti evidentiam iudicante, sibi devotos & obsequiosos fuisse & esse cognoscit, ut tales ad eius beneplacita promptius in posterum se coaptent, & alii eorum exemplo ad fideiiores efficiendum propensius excitentur.

Exordium

Num. I. Dudum siquidem fel. recor. EUGENIO Papæ IV. Prædecessori Nostro ad constantem Venerabilis Fratris Nostri IOANNIS olim Episcopi Leodiensis, ac aliorum Ecclesiasticorum Civitatis & Diocesis Leodiensis, quam

repetitis tenorem Constitutionis Eugenii Papæ 4. in ca be.

B b

lis, quam

*beneficiorum
collationes*

sis, quam ad ipsum, & præfatam Sedem in arduis & periculosis casibus gesserant devotionem, quâ nimirum de ipso, & dicta Sede benemeriti extiterant, inter alia placuit, quod de dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus vel regularibus, cuiuscumque valoris & qualitatis forent, quovis modo, & ex quavis persona (exceptis infrascriptis reservationibus) in Civitate & Diocæsi Leodiensi ex tunc in antea vacare contingeret, ita disponeretur, videlicet, quod quæ in mensibus *Ianuarii, Martii, Maii, Iulii, Septembris & Novembris* ad collationem Sedis Apostolicæ, illa verò, quæ in reliquis, videlicet *Februarii, Aprilis, Iunii, Augusti, Octobris, & Decembris* mensibus vacarent, ad dispositionem Ordinariorum Collatorum Civitatis & Diocæsis prædictarum liberè pertineant.

Reservationses

II. Placuit quoque Prædecessori præfato nullas reservationes dignitatum, vel beneficiorum prædictorum generales vel speciales facere, neque factis tunc per se, vel Prædecessores suos: utri, exceptis reservationibus in corpore iuris clausis, & exceptis dignitatibus, & beneficiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, nec non Prothonotariorum, Sedis Apostolicæ Auditorum, literarum contradictarum Correctorum, Auditorum causarum Palatii Apostolici, & Auditorum Camerae Apostolicæ, necnon Clericorum eiusdem Camerae, Accolytorum, Cubiculariorum, Abbreviatorum ad numerum centum, Scriptorum grossæ ad numerum centum & unius, Scriptorum Pœnitentiariæ ad

num eo

merum viginti quatuor, nec non omnium verorum familiarium, continuorum commensalium suorum, & Cardinalium prædictorum, quamdiu vera familiaritas duraret.

III. Placuit præfato EUGENIO Prædecessori Nostro *Electiones.* electiones ad Ecclesiam Cathedralē & Monasteria, ac maiorem post Pontificalem, & principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates electivas per tempus & tempora à iure statuta expectare, illasq; approbare, & confirmare, vel infirmare, prout iustitia & æquitas suaderent: nisi ex aliqua rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, aliter visum foret expedire: provisò etiam, quod confirmati, seu provisì per Sedem Apostolicam Ordinariis præstent debita iuramenta, & alia, ad quæ de iure & consuetudine tenentur.

IV. Dein cum super præmissis quædam dubia orta fuissent, idem Prædecessor per quasdam alias literas suas declaravit, illorum dumtaxat ex familiaribus prædictis beneficium intra Civitatem & Diocesim prædictas consistentia censi debere reservata, qui actu veraciter, & sine fraude sui & successorum suorum Romanorum Pontificum & Cardinalium huiusmodi pro tempore existentium familiares, continui commensales essent, & quod vera familiaritas huiusmodi censi deberet dumtaxat durare, quamdiu familiares ipsi veraciter actu & sine fraude suis & eorum servitiis realiter insisterent, suisq; & eorum expensis cum effectu viverent, & non aliàs quoquo modo: nec non quod *Sedis Apostolice familiarium interpretationem.* Scriptorum grossæ, & Scriptorum Pœnitentiariæ, ac suo-

rum prædictorum Cubiculariorum beneficia sub hujusmodi reservatione includi deberent dumtaxat, quamdiu tales veraciter & actualiter existerent; & quod illis tales esse realiter desinentibus, reservationes beneficiorum ipsorum omninò cessarent.

*Nec non
Abbreviatorum.*

V. Voluit quoque, ac statuit & ordinavit, ex tunc & inanteà illorum dumtaxat Abbreviatorum beneficia, intra eandem Civitatem & Dioccesim consistentia, censeri debere reservata, qui de Civitate & Diocesi Leodiensi nativi essent, etiam si illi multò pauciores numero centena existerent, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inserti forent, haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

*Premissa
confirmat
& ampliat.*

VI. Nos igitur fidelitati & constantiæ Episcopi & aliorum dictarum Civitatis & Diocesis collatorum non ignari, cupientesq; dilecto filio LUDOVICO electo Leodiensi, eiusq; successoribus & collatoribus antedictis materiam dare, ut in similibus casibus Nostri eis ob huiusmodi devotionem collati beneficii memores, studeant dictæ Sedis firmâ semper devotione parere, motu proprio, non ad alicuius Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de Nostra mera liberalitate eidem LUDOVICO electo, aliisque Ecclesiarum Prælatibus, & Monasteriorum, ac aliorum Religiosorum locorum quorumlibet, eorumq; Capitulis, Conventibus, Canonicis & personis Ecclesiasticis, & aliis quibuscumque, ad quos Maioris, & aliarum Civitatis & Diocesis prædictarum Ecclesiarum Canonicatum, Præbendarum, dignitatum, personatum, administrationum

& offi

& officiorum, & aliorum quorumvis Ecclesiasticorum beneficiorum, sæcularium vel regularium, in eadem Civitate & Diœcesi consistentium, cujuscumque qualitatis & valoris annui fuerint, collatio, provifio, præfentatio, electio, feu quævis alia difpofitio communiter, vel dififim pertinet, eorumq; fuffefforibus pro tempore exiftentibus, auctoritate Apoftolicâ, & ex certa fcientia, tenore præfentium concedimus, nec non ftatuimus & ordinamus, ut de eifdem Canonicatibus, & Præbendis, ac dignitatibus, perfonatibus, adminiftrationibus, officiis vel beneficiis, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in *Februarii, Aprilis, Junii, Augufti, Octobris, & Decembris* menfibus vacare contigerit (dumodò illa difpofitioni Apoftolicæ per modos reformationũ in eifdem *EUGENII* literis expreffarũ generaliter refervata non fint) etiã fi per fimiles alios modos refervata fuerint, plenè & liberè, ac fine impedimento vel contradictione quacũque, auctoritate fuâ ordinariâ difponere valeant, perinde, ac fi nullæ ab eadem Sede, vel Legatis ejus expectativæ gratiæ fpeciales, vel aliæ fimiles refervationes, & de fic refervatis mãdata, uniones quoque & fãctiones, incorporationes, fuppreffiones, approbationes, prærogativæ, antelationes, declarationes, aliaq; ad vacatura beneficia quomodolibet conceffæ literæ, quæ ipfos quomodolibet impedire valerent, & quæ in *Februarii* & aliis quinque alternativis menfibus fupradictis, quibufvis in eis derogatoriis contentis claufulis non obftantibus, fibi locũ vendicare volumus, pro tempore quomodolibet emanaffent.

*Forumq.
vigore col-
lationes ab
Ordinariis
factas ap-
probat &
confirmat.*

VII. Et quia certiores facti sumus, quod iidem Collatores post emanationem literarum EUGENII Prædecessoris huiusmodi, earum vigore suis collationibus in eisdem *Februarii* & aliis alternativis mensibus bonâ fide usi fuerunt, Nos ad litium, quæ exinde inter provisos ab eis, & quosvis alios subortæ sunt, vel de cætero roborari possent, succidendos anfractus, volumus singulos per Ordinarios supradictos in eisdem *Februarii*, & aliis alternativis mensibus de dictis Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, officiis, beneficiis, ad eorum collationem, provisionem, electionem, seu quamvis dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, aliàs rite factas collationes & provisiones, aut ad alias præsentationes, vel electiones, seu alias dispositiones quascumque, & quælibet inde secuta, dummodò illa per modos superius exceptos generaliter dispositioni Apostolicæ reservata non fuerint, ita ratas & firmas remanere debere, & earum vigore Canonicatum, Præbendarum, dignitatum, personatum, officiorum, & aliorum beneficiorum huiusmodi possessores, contra quos etiam lites inchoatæ sunt, dummodò ad conclusionem processum in causa exclusivè non extiterit, super eisdem Canonicatibus, Præbendis, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, beneficiis de cætero per quemcumque, etiam quarumvis Apostolicarum commissionum obtentu molestari non possint; quas nihilominùs omnes & singulas collationes, provisiones, præsentationes, electiones, & alias dispositiones Nos, si & in quantum

opus

opus sit, eorundem Canonicatum, Præbendarum, dignitatum, personatum, officiorum, & beneficiorum qualitates & veros valores annuos pro expressis habentes, ratificamus, revalidamus, & approbamus, ac plenum robur obtinere decernimus. Nec non omnes & singulas lites huiusmodi coram quibuscumque Iudicibus seu Auditoribus, & ex quibuscumque commissionibus pendeant, illarum status pro expressis habentes, & eas ad Nos harum serie advocantes, motu, auctoritate, & scientia supradictis penitus extinguimus, nec non adversariis eorundem perpetuum silentium imponimus per præsentis.

VIII. Et insuper pariformiter placet Nobis, & de cætero intendimus electiones ad Cathedralē Ecclesiam, & maiorem in dicta Ecclesia Cathedrali post Pontificalem, nec non principales in Collegiatis Ecclesiis dignitates, ad quas personæ consueverunt per electionem assumi, per tempus & tempora à iura statuta expectare, illasq; approbare, & confirmare, vel infirmare, prout iustitia & æquitas suadebunt, nisi forsan Ecclesia cathedralis per translationem, ac Monasteria, & dignitates ipsæ per promotionem ad aliorum Monasteriorum regimina, vel affecutionem aliarum dignitatum, seu beneficiorum Ecclesiasticorum auctoritate Apostolicâ faciendam vacarent, aut illa ex modis reservationum prædictarum aliàs reservata forent, seu ex aliqua alia rationabili & evidenti causa in literis Apostolicis exprimenda, Nobis & Sedi Apostolicæ præfatæ aliter visum fuerit expedire. Volentes quod confirmati, seu provisi per Sedem Apostolicam, Ordinariis præstent.

Electiones ad Episcopatum, aliasq; dignitates maiores à Sede Apostolica confirmandas decernit.

stent debita juramenta, & alia ad quæ de jure & consuetudine tenentur.

*Beneficia
duas ar-
genti mar-
chas non
excedentia
in omni
mense Or-
dinaris re-
servat.*

IX. Volumus insuper, quod nulli Canonicatus, Præbendæ, dignitates, personatus, officia, aut alia beneficia Ecclesiastica Civitatis & Diocesis prædictarum, cujuscumque qualitatis fuerint (quæ saltem duas marchas argenti secundum communem æstimationem non valeant annuatim) sub quibuscumque expectativis gratis, quibuscumque personis per Sedem prædictam, vel ejus Legatos sub quavis verborum forma pro tempore concessis, quomodolibet comprehendantur, nec possint prætextu gratiarum hujusmodi acceptationes, & provisiones per quemquam fieri de iisdem, sed Ordinarii, seu illi ad quos illorum spectat collatio, provisio, seu quavis alia dispositio, liberè de illis disponere valeant, etiam in quocumque mense vacaverint.

*Decretum
scribitur.*

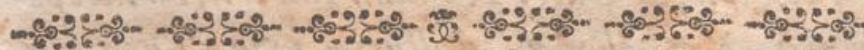
X. Decernentes, quod præsentibus Nostri concessionis, statuto, ordinationi, voluntati, decreto, & literis per quascumque alias Constitutiones, Regulas Cancellariæ, aut literas Apostolicas quorumcumque tenorum, & quascumque in se derogatorias clausulas continentes, etiam eisdem præsentibus, cum illarum de verbo ad verbum infertione, specificè & expressè derogantes non derogetur, nec quomodolibet derogatum censeatur: nisi tunc demùm, cum Romanus Pontifex per trinas literas præsentium seriè continentes, eisdem collatoribus significandum duxerit, suæ mentis esse, pro ea vice dumtaxat concessionis, statuto, ordinationi, & declarationi hujusmodi derogare: nec non ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam

quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter con-
tulerit attentari.

XI. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus Delegatis
consecra-
rum.
& ordinationibus Apostolicis, atque Nostreis, etiamsi de
illis de verbo ad verbum mentio facienda esset.

XII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc pagi- Sancti pe-
nalis.
nam Nostrorum concessione, statuti, ordinationis, ratifi-
cationis, revalidationis, approbationis, decreti, extinctio-
nis, impositionis, intentionis, constitutionis & voluntatis
infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autè hoc
attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis
Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se no-
verit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam
Majorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo qua-
dringentesimo quinquagesimo octavo, tertio decimo Ka-
len. Februarii, Pontificatus Nostri anno primo.

§. 16. Insuper eadem confirmavit & approbavit *Sixtus IV.* E dem
Pontifex Maximus anno 1479. nec non corroborare *Maxi* Sixtus Pa-
pa 4 atque
Maximi-
lianus &
Carolus 5.
Imperato-
res proba-
vere.
milianus & Carolus V. Imperatores specialibus diplomatibus
suis, quorum posterius hîc pariter pro Lectoris notitia adji-
cere vitium fuit.

CHAROLUS V. Divinâ favente
Clementiâ electus Romanorum Imper-
ator semper Augustus, ac Rex Ger-
maniæ, Castellæ, Arragoniæ, Legionis,
C c utriusque

utriusque Sicilia, Hierusalem, Hungaria, Dalmatia, Croatia, Navarra, Granata, Toleti, Valentia, Gallicia, Maioricarum, Hispalis, Sardinia, Corduba, Corsica, Murtia, Giennis, Algerbii, Algezira, Gibraltaris, ac Insularum Balearium, Insularum Canaria, & Indiarum, ac terræ firmæ, Maris Oceani &c. Archidux Austria, Dux Burgundia, Lotharingia, Brabantia, Stiria, Carinthia, Carniola, Limburgia, Luxemburgia, Geldria, Calabria, Athenarum, Neopatria, Wirtembergæ &c. Comes Flandria, Habsburgi, Tyrolis, Barchinonæ, Arthois, & Burgundia, Comes Palatinus, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Ferretis, Kyburgi, Namurci, Rosilionis, Cerithania, & Zutphania; Lantgravius Alsatia, Marchio Burgovia, Oristani, Getziani, & Sacri Romani Imperii: Princeps Suevia, Cathalonia, Austuria &c. Dominus Frisia, Marchia Sclavonica, Portus Naonis, Biscaya, Molina, Salinarum, Tripolis, &

Exordium. Mechlinia. Decet Imperialem Majestatem Principes & subditos Nobis ac Sacro Romano Imperio fideles devotos, in suis juribus, privilegiis, & libertatibus nedum conferre

conservare, & manutenerere, verum etiam novis prerogativarum beneficiis, & Cæsareæ munificentiae gratificatione confovere & latius adaugere.

Num. I. Itaque privilegia Venerabili *Erardo* Episcopo Leodiensi, Principi & Consiliario Nostro devoto dilecto, suisque; Successoribus, Ecclesiaeque, & patriae Leodiensis, ac universis & singulis illius subditis à q. Divae memoriae Avo & Antecessore Nostro MAXIMILIANO ad perpetuam rei memoriam concessa, ut non possint dicti subditi in quacumque causa in prima instantia extra dictam patriam evocari, aut ad aliud Tribunal, praeter quam Ordinarium & sui domicilii trahi, & seu in corpore, rebus, vel bonis arrestari, repressaliaque; & impignorationes contra ipsos concedi; utque; nullae appellationes à quibusvis sententiis Iudicum, seu Iusticiarum majorum vel inferiorum, censualium, feudaliū, seu allodialium, aut aliarum quarumcumque dictae Patriae ad Nos, aut Successores Nostros Romanorum Reges & Imperatores, eorumve Consistorium seu Cameram Imperialem, aut alios Commissarios datos vel dandos interponi, devolvi, seu prosequi, aut per viam supplicationis, vel querelae, seu aliàs quomodolibet introduci, nisi primum & gradatim tales appellationes ad Consilium Episcopi pro tempore existentis fuerint devolutae, introductae, ac definitae & decisae: à quo Consilio non liceat ulterius appellare, nisi in certis casibus & actionibus taxam determinatam excedentibus, ac mediantibus certis solemnitatibus in dictis privilegiis latius expressis, quae in originalibus suis formis ad plenum vidimus, palpavimus, atque certam & indubitatam

Hic Caesar
approbat
privilegia
Leodiensium.

tatam illorum scientiam habemus, aliaq; omnia & singula privilegia, indulta, gratias, Franchisias, libertates, donationes, confirmationes, approbationes, concessiones, sententias, diffinitiones, statuta, mores, usus, & consuetudines legitimè & rationabiliter institutas, & instituta, nec non quascunque possessiones, dominia & bona, jura, jurisdictiones, meriq; & mixti Imperii, ac publicæ potestatis functiones, quorum omnium tenores, nomina & cognomina, perinde ac si de verbo ad verbum præsentibus inserta forent, ac pro insertis & specialiter expressis habemus, & haberi volumus à Divis retrò Imperatoribus, & Romanorum Regibus Prædecessoribus Nostri, seu aliorum Regum & Principum largitione, seu fidelium quorumcumque oblatione, aut munificentia, Episcopis, Ecclesiæ, Civitati, Oppidisq; & aliis locis dictæ patriæ Leodiensis, illorumve subditis & incolis conjunctim & divisim, generaliter vel specialiter usque ad hæc tempora quomodolibet concessa seu indulta, & quæ aliàs in præsentiarum justè obtinetis, seu vos, vel successores vestri legitimè obtinebunt; & specialiter privilegia alternativæ collationis beneficiorum quorumlibet in Ordinariis, etiam minorum & taxam duarum marcharum argenti puri non excedentium in Apostolicis mensibus vacantium, à Sanctissimis quondam EUGENIO, PIO, SIXTO, & aliis Romanis Pontificibus præfata Leodiensi Ecclesiæ rationabiliter concessa, & confirmata, mandatumq; pœnale prædictorum privilegiorum, ac Germaniæ Nationis pactorum manutenentia ac conservatione, à dicto quondam Avo Antecessore Nostro emanatum.

natum, ratas & gratas, rataq; & grata habentes, firmaq; & illibata permanere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, & auctoritate Nostrâ Romanâ Cæsareâ, ac de eius plenitudine potestatis, aliasq; omnibus modis & viis, quibus efficacius possumus, confirmavimus, laudavimus, approbavimus, & renovavimus, ac de novo quatenus opus est, concessimus, dedimus, indulgimus, restituumus, & reintegravimus, prout etiam tenore præsentium confirmavimus, laudamus, approbamus, renovamus, atque de novo concedimus, damus, indulgemus, restituumus & reintegramus, nec non omnibus & singulis in eisdem privilegiis, & eorundem tenoribus concessis, perpetuam Imperialis roboris firmitatem adiciamus, motu, scientia, auctoritate & potestate quibus supra; omnem defectum tam iuris, quam facti, si forsan intervenisset, supplentes, præfatamq; Ecclesiam, & illius membra, atque supposita in dictis Eugenii, Pii & Sixti, quam aliorum Romanorum Pontificum privilegiis comprehensa, eorundem beneficio perpetuò gaudere, inq; eorundem possessione & usu illæsa conservari & manteneri. Et eorum vigore in mensibus Ordinariis, seu Apostolicis provisos, pro legitimis possessoribus recognosci, eisq; de fructibus & proventibus universis beneficiorum huiusmodi responderi, provisionibus, gratiis, reservationibus, nominationibus, & nominandi facultatibus quibuscumque Collegiis, Universitatibus, aut personis ad Nostrî ipsius instantiam quomodolibet factis aut concessis, etiam per placitum Nostrum approbatis, & receptis, aliisq; in contrarium facientibus non obstantibus

quibuscumque, prout illas in præiudicium Ecclesiæ & privilegiorum antedictorum nullatenus obstare; quin imò pœnis in prætacto Antecessoris Nostri mandato in contrahentes quoslibet comminatis & fulminatis locum esse, illasq; executioni debitæ iuxta eiusdem tenorem ac continentiam, & aliàs cum omni rigore demandari volumus, & declaramus.

*Et ampli-
as.*

II. Et ulterius cupientes dicto Episcopo, Ecclesiæ, & Patriæ Leodiensi, ob constantem illorum in Nos & Sacrum Imperium devotionem, ac bene merita, gratiam facere uberiorem, taxam sexingentorum florenorum aureorum in bonis realibus & immobilibus, & trecentorum florenorum consimilium in personalibus & mobilibus, in prætacto Antecessoris Nostri privilegio præfinitam, præfenti Nostrâ in perpetuum duraturâ Constitutione duplicamus, & ad mille ducentos & sexingentos florenos auri respectivè reducimus & ampliamus.

*Modus sta-
cutur in
appellatio-
nibus.*

III. Itaque non liceat de cætero à sententiis præfati Consilii summam, sive taxam mille ducentorum florenorum auri in bonis realibus & immobilibus, aut sexingentorum in personalibus & mobilibus actionibus non excedentibus appellare, vel supplicare, aut aliàs illis quomodo libet contravenire; cæteris in dictis privilegiis contentis clausulis, decretis, atque capitulis, in suo robore permanentibus; volentes & præfenti Nostro Edicto Cæsareo decernentes, citationes, evocationes, arrestationes, repressalias, aut impignorationes quâcumque auctoritate etiam Cæsareâ Nostrâ, aut Antecessorum Nostrorum, seu Successo-
rum,

rum, etiam vigore quarumcumque rescriptionū, seu commissionum generalium vel specialium, contra subditos & incolas antedictos quomodolibet factas vel in posterum faciendas, appellationesq; , provocationes, recursus, supplicationes, rescripta & commissiones, processusq; , inhibitiones, citationes, & acta ubilibet, etiam coram Imperiali Consistorio, aut alio quolibet Superiore in præiudicium præactorum privilegiorum & indultorum, & à tempore data eorundem quomodolibet factas, interpositas, concessas, emanatas & introductas, & in posterum faciendas, interponendas, concedendas, cum omnibus & singulis suis exinde subsequutis & subsequuturis, nulla, cassa & irrita fore, prout tenore præsentium auctoritate Nostrâ Cæsareâ ex nunc, prout ex tunc, & è contra ad Nos advocamus, & omninò annullamus, cassamus, irritamus, ac prorsus abolemus & extinguimus, dictumq; Consilium, seu illius membra, aliosq; subditos & incolas antedictos ad præmissa, & eorum alicui parendum, sive obtemperandum nullatenus teneri, sed illis impunè contravenire, & dictorum privilegiorum beneficio gaudere, illaq; & sententias, ac decreta eorundem vigore lata vel ferenda, omnibus modis, viis & formis melioribus, ad instar Consistorii Nostri Imperialis, seu aliàs quomodolibet executioni debitæ demandari posse, ac debere declaramus, non obstantibus, quæ dictus Prædecessor Noster in præactis privilegiorum rescriptis voluit non obstare: aut si aliqua iustitiæ patriæ prædictæ ad aliud capitale iudicium extra dictam patriam provocare

vocare consueverunt, aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

*Decretum
p. 111. e.*

IV. Nulli ergo omnino hominum ubilibet sub sacro Romano Imperio, aut Nostra ditione, seu districtu constitutorum, cujuscumque status, gradus, vel conditionis extiterint, liceat hanc paginam Nostrae confirmationis, innovationis, concessionis, ampliationis, decreti, declarationis, mandati, voluntatis, ac gratiae infringere, aut ei quomodolibet contravenire. Si quis autem id attentare praesumpserit, praeter & ultra nullitatem actus, poenasque in dictis privilegiis & mandato contentas, Nostram & Imperii sacri indignationem gravissimam, ac poenam quinquaginta marcharum auri puri, usibus in dictis privilegiis destinatis, & extra casus eorundem privilegiorum, erario Nostro applicandam, toties quoties ipso facto incurrat. Mandantes omnibus & singulis Principibus, Ballivis, Ammannis, & locorum officiiis ubilibet constitutis, Nobis & Sacro Imperio subiectis, quatenus praetactas poenas ad usum destinatum, & a contraventoribus irremissibiliter exigant, exequantur, tam per apprehensionem & arrestationem corporum, ac bonorum eorundem, quam aliis modis & viis opportunis quibuscumque, nec prius a dicta apprehensione seu arresto manum levent, donec contraventores huiusmodi praefatam poenam, sicut praemittitur, applicandam ad aerarium dicti Consilii, & in casu contraventionis supradicti mandati, Nobis aut fisco Nostro integraliter persolverint, & attentata quaelibet in praerudicium praetactorum indultorum & mandati revocaverint, dictarumque apprehensionum seu

num seu attentatorum absolutionem, & relaxationem ab eodem Consilio, seu Nobis obtinuerint, cui etiam Consilio liceat contra communitates loci, seu domicilii huius, modi contraventorum, quatenus modo præmissis, seu alio quovis modo constringi nequeant, & Dominus temporalis, & Magistratus, seu is qui iurisdictioni illius loci præest, desuper ab eodem Consilio & illius auctoritate requisitus in executione dictæ pœnæ negligens, aut remissus extiterit, repressalias concedere & concedi mandare, ac fiscum & exactorem prædictæ pœnæ tam Nostro, quam Episcopi pro tempore nominibus deputare, & ordinare, eumq; toties quoties revocare, & alium in eius locum surrogare harum testimonio literarum sigilli Nostri appensione munitarum. Datum in Oppido Nostro Gandavo, die vigesima septima mensis Iulii, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, Regnorum Nostrorum Romani tertio, aliorum verò omnium sexto. sic signatum de manu Cæsareæ Maiestatis sub plica *Carolus.* & retrò supra plicam, *Ad mandatum Cæs. S. Maiestatis proprium.*

A. a. Mart. R.

Dd

DVBI-

DVBIVM II.

An Concordatis Germaniæ opponi queat exceptio non acceptationis, aut non usus, præscriptionis, vel contrariæ consuetudinis?

Argumentum vulgare.

N Vllum hoc tempore apud eos, qui Germaniæ Concordatis contravenire, & Apostolicas eorum vigore factas provisiones excludere præsumunt, vulgarius, aut frequentius est argumentum, quàm quod eadem Concordata non sint usu recepta, aut contrariâ consuetudine, ac præscriptione sint abolita: idcirco operæ pretium existimavi, hæc nonnihil fusiùs deducere.

Contra Concordata Germaniæ excipi non potest de non usu, vel non acceptatione.

S. 2. *Respondeo itaque Concordata Germaniæ, uti præcedenti dubio demonstravi, si eorum ab initio initorum solemnitates, & rationes expendamus, haud dubiè in plerisque Imperii, & Nationis Germaniæ ditionibus recepta fuisse, & esse, & proinde servari debere; adeò ut contra eadem frustra excipiatut per non usum, seu non acceptationem, uti præcedenti dub. ostensum est; nam cum Concordata sortiantur vim pacti & contractus, sintq; quædam lex lata communi concordia Papæ & Imperatoris, aliorumq; Principum Ecclesiasticorum & sæcularium Nationis Germaniæ, s. penult. C. de donat. inter vir. & uxor. Paulus Paris. consil. 11. num. 56. vol. 1. Rebuff. ad Concord. Gallia in rubric. de collation. in princip. præfat. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 25. num. 2. & gloss. 26. num. 5. Cherubin. in compend. Bullarii tom. 2. ad Constitut. Gregorii XII. 41. Schol. 1. Gail lib. 2. observat 127. num. 8. Idq; pro pace, unione & tranquillitate inter Ecclesiam Romanam & Principes tam Ecclesiasticos, quàm sæculares dictæ Nationis Germaniæ perpetuò solidandis, Gonzalez gloss. 25. num. 10. ab omnibus omnino servanda sunt, Branden super*

per Concord. German. quest. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 28. num. 11. Chokier ad eand. reg. 8. gloss. 11. num. 12. Rota apud Crescen. decis. 2. de privileg. Mohedan. decis. 23. num. 4. de praben. Puteum decis. 45. num. 1. 2. & 3. lib. 1. & in recent. part. 2. decis. 380. num. 1. præsertim dum sunt tam favorabilia, rem beneficiariam proximè ad jus commune reducuntia, Gonzalez cit. gloss. 25. num. 9. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 11. & potius sint quædam privilegia & indulta, quàm pacta, uti *dub. sequenti* dicemus. Ideoq; semper Concordatorum observantia præsumitur, & contrarium alleganti incumbit probatio, Rebuff ad Concord. Galliæ. §. præfatiq; ordinarii. vers. post præsentium acceptationem. Gonzalez ad regulam 8. gloss. 27. num. 53. Cherubin. supr. à Schol. 2. cum alioquin si fidem non servent facientes Concordata cum Sede Apostolica, non sit illis fides servanda; nam Concordata sunt individua & correspectiva, c. per venit. 3. de iureiur. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 24.

§. 3. Unde consequens est, quod Concordatis Germaniæ, nec præscriptione, aut contrariâ consuetudine, vel non usu quidquam detrahi possit, aut derogari; quia in primis, ut non minus doctè, quàm eleganter discurret Leoninus consil. 50. post Branden ad Concord. quest. 2. præscriptio non procedit, ubi deest bona fides, Rota decis. 197. num. 6. & decis. 221. num. 7. part. 1. recent. uti in casu præsentis, ex adjecto in ipso Concordatorum textu Decreto irritante: *Et insuper quoque irritum & inane, si secus his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum &c.* Sed de hoc latius infrà §. 9. Tum quia ob universalem usum & observantiam Concordatorum, in qua constat Universitatem Germanicæ Nationis existere, particularis præscriptionis effectus locum non habet; nam in his, quæ sub universitate ejusdem juris continentur, per possessionem unius, possessionem alterius retinemus l. 1. §. veteres. ff. de acquir. possess. Et cum totum includat quamlibet partem suam, usus universalis Concordatorum impedit particularem præscriptionem, ex vi inseparabilis connexitatis, seu identitatis, quam habent inter se partes & totum; in individuis enim & connexis, quod uni com-

Concordata non possunt præscriptione, vel contrariâ consuetudine elid.

petit, ad alios extenditur, *l. unica. C. si in communi eademq; causa.* Quin, prout subjungit idem *Leoninus loc. cit.* cessat omnis dubitatio, si attendamus Concordata Germaniæ juris publici causam continere, ac eum universitate Nationis Germanicæ pro publica pace & unione esse inita, conclusa, acceptata & approbata, atque efficax jus ex illis universitati Imperii acquisitum esse: indubitata autem Regula est, jus publicæ utilitatis, subditorum vel privatorum pactis nec mutari, nec tolli posse: ita nec præscriptione, vel consuetudine; adeò quod particulares, nec expressè consentiendo in derogationem Concordatorum, nec tacitè per non usum sese à nexu & vinculo Concordatorum exuere possint; sicuti nec Clerici expressè vel tacitè fori privilegium à se abdicare possunt, quoniam hoc universitatis Clericorum commune est. Ita *Leoninus supra.*

Nec potest dari de no usu contra Pontificias reservationes, & Concordata.

§. 4. Ad hæc planum est, quod contra Pontificias reservationes tam Regularum Cancellariæ Apostolicæ, præsertim IX. quam Concordatorum Germaniæ, quæ, utpotè pacis & tranquillitatis vincula; arctissimè ligant, nulla admittatur præscriptio, aut consuetudo contraria, vel non ulus etiam immemorialis, *Branden ad Concord. quest. 2. 3. 4. & 5. Gonzalez ad reg. 8. in divis. regule sub n. 9. & gloss. 35. n. 21. & seq. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. post num. 8. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 558. & 678. Chokier ad eand. reg. 8. in princ. n. 19. & gloss. 1. num. 5. sub fin. ac gloss. 8. num. 3. & gloss. 11. num. 12. Rota in recent. part. 1. decis. 58. num. 7. & decis. 88. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. sub num. 3. & 4. & in addit. sub num. 7.* Tum quia Papa reservando generaliter, derogat omnibus juribus, statutis, seu consuetudinibus contrariis, & tollit omnem potestatem conferendi, *Garcias supra num. 558. Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. sub fin.*

Quod probatur ulterius.

§. 5. Tum, ex quo Concordata Germaniæ sint indulta, & respectivè ordinationes, seu leges quædam quasi perpetuæ utilitatis causâ in alterum lata, summam Reipublicæ felicitatem continentes, & sine quibus veteres Romani Pontifices existimarunt. decus Christianæ Religionis, pacis & tranquillitatis.

litatis publicæ sustineri & conservari non posse, ut loquitur *Leonius dicto consil. 50.* communi Papæ, Cæsaris, Principumq; Germaniæ beneplacito factæ, & Pontificiâ auctoritate stabilitæ, *Paris. Rebuff. Gonzalez & Cherubinus supra §. 2. allegati* constat easdem pariter citra illorum expressum consensum, præsertim Summi Pontificis, per nullam contrariam consuetudinem, etiam longissimi temporis, posse elidi: indubitati siquidem juris est, quod contra Reservationes, Ordinationes, Constitutiones, & Leges Pontificias, atque Indulta Apostolica, dari nequeat de non usu, seu præscriptione, aut contraria consuetudine, sine certa & positiva scientia Papæ, & illius expresso consentu, & animo ad inducendam consuetudinem, *gloss. in §. leges abrogatæ. dist. 4. Archid. in c. cum de beneficio. 5. n. 2. circa med. vers. nam & ibi notat. de præben. in 6. ubi optimè dicit hunc casum esse expressum in c. consequens. ubi sic ait Pontifex, Consequens est, ut quod ab huius Sedis Rectoribus plenâ auctoritate sancitur, nullius consuetudinis præpediente occasione, proprias tantum sequendo voluntates, removeatur: sed firmiter atque inconcussè teneatur. & in c. nolite 11. dist. c. facta. 9. q. 3. c. illud. ac c. ridiculum. 12. dist. Ioan. Andreas in dicto c. cum de beneficio. post princip. de præben. in 6. Geminianus ibid. num. 6. & Francus n. 3. 4. & S. Antoninus in summa part. 1. tit. 16. cap. unico. §. 2. ante fin. vers. dicit autem Ioannes, Driedo lib. 1. de libertate Ecclesiast. cap. 11. sub fin. Ioan. de Salas de legibus quest. 97. tract. 14. disput. 19. sect. 6. num. 62. in fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 558. Chokier in comment. ad reg. 43. alias 44. num. 42. & 69. Diana resolut. moral. part. 6. tract. 5. resolut. 13. & part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 2. & seq. Ioannes Maria Novarius in Lucerna regularium verb. electio. num. 34. Idq; crebrioribus decisionibus firmavit Rota Romana apud Caput aquen. decis. 204. num. 2. part. 3. & tum in recent. part. 1. decis. 197. n. 3 & 4. decis. 213. num. 1 & 2. decis. 221. num. 4. 5. 6. & 7. item decis. 246. num. 1. quæ habentur etiam apud Cavalerium decis. 77. 85. 91. & III. tum in una Treviren. Abbatia S. Maximini die 24. Ianuarii 1625. coram bon. mem. Decano Coccino. num. 4. & seq. relata à nobis supra tit. 1. dub. 1. post §. 5. eaq; etiam refertur apud Tamburin tom. 3. de iure abbat. ubi est decisio 23. & apud Massobrium in praxi habendi*

D d. 3.

concurf.

concurf. ad parochial. præiud. s. num. 75. Idq; etiam confirmatum fuit in una Maioricens. Indultorum. 11. Aprilis 1639. coram R. P. D. Merlino. & in eadem. 16. Novembris 1640. coram R. P. D. Peutingero. quæ duæ decisiones referuntur à Diana sub finem. part. 6. resolut. moral. nec non in Messanensis Decanatus coram Reverendissimo Domino Dunozet Decano. 27. Mayj 1641. ut refert Diana part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 3.

Assignatur ratio.

§. 6. Ratio autem est, ut verbis Rotæ utar, quia Principes sæculares auctoritatem habent à populo & homine, & ideo eorum leges eatenus obligant, quatenus moribus utentium, qui auctoritatem contulerunt, approbentur, ut egregie explicat D. Thom. 1. 2. quæst. 97. art. 3. ad 3. Papa vero supremam suam in Ecclesia universali potestatem non à populo per electionem, sed immediatè à Christo accipit, ex vi primæ institutionis ac promissionis S. Petro factæ Matth. 16. vers. 18. & 19. Ioan. 21. vers. 15. 16. & 17. tex. in c. novit. 33. §. cum enim. de iudic. c. significasti. 4. de elect. c. ubi periculum. 3. §. ceterum. eod. tit. in 6. & c. ad Apostolica. 2. §. Nos itaque. de sent. & re iudic. eod. 6. Abb. in c. 1. num. 1. & 6. de translat. Episc. absque ulla dependentia à consensu subditorum, Layman Theol. moral. lib. 1. tract. 4. cap. 3. num. 1. & 2. ac proinde ipsius Leges & Constitutiones, ac Regulæ reservatoræ pro firmitate sua non indigent approbatione & consensu inferiorum, seu quod alii usu recipiendo illas admittant, sed mox, ut à Papa promulgatæ sunt, & innotuerint, etiam in singulis provinciis non sint publicatæ, vim obtinent & auctoritatem, & habentur pro effectivatis, & usu receptis, atque obligant inferiores ad illarum acceptationem & observantiam; Suarez de legibus lib. 4. cap. 15. num. 3. & seq. Pefantius in 1. 2. D. Thomæ quæst. 108. art. 4. disp. 5. Chokier in comment. in præm. regul. cancell. num. 20. Barbosa de off. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 62. Diana cit. part. 6. tract. 6. resolut. 39. & part. 7. tract. 1. resolut. 28. num. 1. nec possunt ab inferioribus abrogari per non usum, etiam mille annorum spatio, ut ex communi docet Iason. in l. quibus 33. n. 33. ff. de legib. Rota in præcitatis decisionibus, aut ullam contrariam consuetudinem, vel temporis præscriptionem, absque certa & positiva scientia, atque expresse con-

to consensu Summi Pontificis, uti loquitur Rota in *supracitati Decisionibus*.

§. 7. Neque enim sufficit tacitus consensus, quia Summus Pontifex interdum tacite dissimulat, & ex quasi dissimulatione sive conniventia permittit aliquid, quod in se iniquum est, non tamen propterea in illud positivè consentit, nec permittit illud fieri absque peccato, sed ob vitandum maius malum, *c. cum iam dudum. 18. de praben.* ubi ait Pontifex, pluralitatem beneficiorum se dissimulare, non autem approbare, vel dispensare, & ibidem *textus* inquit, *multa per patientiam tolerantur, quæ deducta in iudicio, exigente iustitiâ, toleranda non essent.* Et exemplum est in lupanaribus, & usuris in foro externo impunè permissis, ad vitandum maius malum: cum ex duobus malis necessario impendentibus, melius est, id quod minus est, seligere, *c. duo mala. & ibi gloss. dist. 13.* Vnde Rota inter legem Canonicam & Civilem eam statuit differentiam, quod hæc tacito Principis consensu, non autem illa per contrariam consuetudinem possit abrogari, ex ratione supraposita.

*Nec suffi-
cis tacitus
Papæ con-
sensus.*

§. 8. Tantum autem abest, quod Pontifices Maximi, & Imperatores Augustissimi consuetudines Concordatis Germaniæ contrarias, seu collationes beneficiorum contra eorum formam factas approbarint, aut in illas consenserint, quin potius ab initio, & postea etiam successivis vicibus, ubi de his notitiam habuere, diversis Constitutionibus, Edictis & Diplomatum eas omninò improbarint, & contra ventores ad debitam eorundem observantiam, & usum pristinum, Decretis etiam poenalibus revocarint, ut patuit *suprà hoc tit. dub. 1. §. 4. & seq.* Vnde etiam per novissimas Capitulationes electionis Regiæ recol. mem. *Ferdinando IV.* in Regem Romanorum electo, anno 1653. propositas, idem *Ferdinandus* sese expressè obstrinxit, quod dicta Concordata inter summum Pontificem, & Nationem Germanicam inita manuteneret, & perpetuò atque inviolatè observari curaret, uti videre est *art. 16. prædictarum Capitulationum* sub finem historiae *D. Thuldemi* relatarum.

*Nusquam
autè Pon-
tifices, aut
Cæsares
expressè
conse-
runt in
contrari-
um Con-
cordatis
usum.*

§. 9. Insuper huc spectat clausula *Decreti irritantis* iisdem
Concor-

Quin &
contrari-
um usum
tollit clau-
sula De-
creti irri-
vantis.

Concordatis Nationis Germanicæ, & reservatoriæ Regulæ IX. formalibus verbis inserta, cuius tanta est potestas & efficacia in annullando quidquid fit in contrarium, ut enervet omnino vim quorumcumque actuum contrariorum subsequantium, & inobservantiæ eorundem Concordatorum; & penetrabilis est omni gladio ancipiti, Rota apud Manticam decis. 76. n. 4. & impedit introductionem cuiuscumque consuetudinis contrariæ, Hoicda de benef. incompatib. part. 1. cap. 10. num. 5. & seq. imò instar fulguris, uti ait Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. num. 14. quidquid invenit in oppositum, destruit, ut nec iuris effectum, aut fomentum habeat; adeoq; in beneficialibus causis ipso iure inficit nedum titulum, sed & possessionem provisi, ut ne quidem colorem tribuat in iudicio possessorio summarissimo manutentionis; sed etiam afficiat ignorantes. c. tibi qui. 12. §. quin imò. & ibi gloss. de rescript. c. si eo tempore. 45. de elect. c. dudum. 14. de praben. & c. 1. §. adijciebatur. de concess. praben. in 6. Felin. in c. cum accessissent. n. 30. vers. quarto limita. de Constit. Rebuff. ad Concord. Gallie. tit. de firma & irrevocabili Concordatorum stabilitate. Branden ad Concord. German. quest. 2. num. 5. 6. & 7. & quest. 4. num. 22. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 5. quest. 6. num. 220. & lib. 6. quest. 5. num. 57. & lib. 11. quest. 7. num. 25. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 67. per tot. Francis. Leo in thesau. fori Ecclesiast. part. 3. cap. 1. num. 33. & 34. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 221. num. 4. consil. 223. n. 8. consil. 247. n. 21. consil. 249. num. 6. & 7. consil. 252. num. 3. 5. & 10. consil. 255. num. 20. & consil. 256. num. 14. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 9. num. 407. & seq. Chokier ad reg. 1. cancell. num. 14. & seq. & ad reg. 8. gloss. 1. num. 7. 8. & seq. & ad preces primar. §. 2. sect. 5. lit. M. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 138. Diana resolut. moral. part. 7. trac. 1. resolut. 28. num. 7. Rota decis. 3. alias 294. de privileg. in antiq. & decis. 3. alias 16. num. 1. de restit. spoliat. in nov. & decis. 22. num. 5. & decis. 149. num. 2. part. 1. diversor. & apud Cassador. decis. 1. num. 7. de restit. spoliat. & decis. 11. & 12. num. 5. ad regulas Cancell. & apud Manticam decis. 76. num. 5. & apud Gregor. XV. decis. 153. num. 4. & 5. atque in recent. decis. 41. num. 9. decis. 613. num. 7. part. 1. & part. 2. decis. 142. num. 4. ubi dic-
citur

citur Decretum irritans habere oculos retrò, ut operetur nullitatem ab initio Item *decis. 710. num. 6 & decis. 740. num. 1. ead. par. 2. recent & apud Coccin. inter impress. decis. 51. num. 2 & seq. ac latè in adductis decisionibus suprâ hoc tit. & dub. §. 5.*

§. 10. Adèd ut ex hac clautula Decreti irritantis, contra formam Concordatorum per qualemcumque Ordinarium provifus, in possessionem inductus, si spoliatur, non possit obtinere in interdicto recuperandæ possessionis, quia exceptio reservationis Papalis firmata Decreto irritante, ab initio inficit proprietatem, & possessionem, tollitq; omnem quasi possessionem conferendi; ita ut ne coloratum quidem titulum pro sustinenda possessione in contrarium acquiri patiatur. *Rota & DD. supracitati.*

Inficitq; omnem possessionem.

§. 11. Pro certo ergò tenendum est, per contraventionem, aut præscriptionem, vel non usum, etiam longissimi temporis, Concordatis minimè derogari, ex Decisionibus Rotalibus, & Doctorum auctoritatibus *suprà* adductis. Nam quando de Superioris intentione constat, tunc inferioris contraventio nihil operatur, *c. dilecto 25. de præben. & ibi gloss. in verb. huiusmodi clausula. Gail. observat. 60. num. 12. lib. 2. Rota suprâ in una Maioriten. Indultorum. die 16. Novembris 1640. coram R. P. D. Pessingero. præsertim dum derogat cuicumque consuetudini seu tolerantia contrariæ, sicut in sequenti Constitutione Clementis Papæ VII. lex enim Canonica reprobans contrariam consuetudinem, non tollitur non receptione, sed debet recipi & servari, Garcias de benef. part. 3. c. 2. num. 558. & part. 11. cap. 5. num. 115. Et meritò, quippe si ea foret vis contraventionis, non receptionis, aut non usus, profectò nullus Canon, Lex, aut Constitutio Apostolica observaretur; siquidem facile est in qualibet Civitate, nedum provincia contra qualcumque Ecclesiasticas leges invenire actus contrarios.*

Est sic per nullam contraventionem, præscriptionem, aut non usum Concordatis derogatur.

Ad Titum et v. 10.

cord. quæst. 4. num. 33. sunt enim, iuxta Apostolum Paulum, multi etiam inobedientes. Hinc & ab integritate Germanica alienum censet Brandend. quæst. 4. n. 42. Concordatis suis tantâ solemnitate stipulatis, opponere non usum.

§. 12. Huc præterea accedit Constitutio Clementis Papæ VII.

Ec

VII.

VII. quâ motu proprio & de Apostolicæ potestatis plenitudine declaravit quascumque collationes contra formam Concordatorum factas, & impostero faciendas, irritas & inanes, nullum titulū, vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere, sed illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus habendos & centendos, ac fructus per eos perceptos & percipiendos, nullo unquâ tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse &c. cuius Constitutionis tenor sequitur.

CLEMENS PAPA VII.

Concordatum

AD futuram rei memoriam. Admonet Nos incumbentis Nobis Pastoralis officii cura, ut non solum Nobis, sed etiam cunctorum Christi fidelium, & præsertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispendiis, & quæ in cuiusque ipsorum præiudicium sive noxam, quâvis etiam auctoritate prodiisse comperimus, salubriter reformemus.

*Clemens
Papa 7.
Constit. 4.
Bullarii
tom. 3.*

*Prælati &
principes
usurpa-
bant dis-
positiones
beneficio-
rum con-
tra for-
mam Con-
cordato-
rum.*

Num. I. Sanè dudum ad Nostram pervenit notiti-
am, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac Eccle-
siarum Prælati, nonnulli etiam Principes, & Domini tem-
porales inclytæ Nationis Germanicæ, post miserabilem
Urbis direptionem, collationes & dispositiones beneficio-
rum Ecclesiasticorum, Nobis & Sedi Apostolicæ, etiam
virtute Concordatorum inter Sedem & Nationem præfa-
tas reservatorum, temerè usurpare præsumperunt, ac colo-

latios

lationes & dispositiones Nostras, & dictæ Sedis de illis factas admittere contempserunt, nedum in Nostrum & ipsius Sedis vilipendium, sed etiam iurium Nostrorum, & eiusdem Sedis, ac illorum, quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem aliàs disposuimus, seu provideri & disponi mandavimus, grave præiudicium. Et quamvis contra præsumptores & contemptores huiusmodi, in Bulla quæ quotannis in die Cœnæ Domini de more lecta fuit, declaraverimus, & protestati fuerimus, quod in præmissis, & aliis quibuscumque iuribus dictæ Sedi, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ undecunque, & quomocumque quæsis, seu quærendis, per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet præiudicantes, tacitos vel expressos, à Nobis, vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam Nostram, Nobis aut eidem Sedi nullatenus præiudicari debere, aut quomodolibet posse: tamen, sicut non sine animi Nostri mærore intelleximus. nonnulli ex Archiepiscopis, Episcopis, Prælati, Principibus, & Dominis prædictis, adhuc à præmissis desistere non curarunt, nec de præsentibus curant: quin imò, quod deterius est, ne provisiones Apostolicæ admittantur, per sua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum suarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

II. Nos igitur, qui à dictis CONCORDATIS, quæ ^{Idèd hic Pontifex collationes} olim à Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis hominibus,

Ec 2

pro

*beneficio-
rum factas
contra for-
mam di-
ctorum
Concorda-
torum ir-
ritas, &
provisis
aut male
fidei pos-
sessori ad
fructuum
restitu-
tionem tem-
erariis
disser-
miis,*

pro ipsius Ecclesie unione, ac pace, & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem predictas perpetuo solidandis & conservandis laudata, conclusa, & acceptata fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti presumptores & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex huiusmodi temeraria presumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis predictis per Nos aut dictam Sedem, seu eius auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicuius temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam preiudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac **CONCORDATIS** predictis firmiter inhaerentes, Motu proprio, & ex Nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, & de Apostolica potestatis plenitudine, tenore presentium declaramus praetensas collationes & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, Nobis & dictae Sedi, ut praefertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Praelatos, & saeculares Principes, & Dominos quoscumque dictae Nationis, seu ad eorum praesentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum beneficiorum collatores, a tempore dictae direptionis, citra & contra tenorem & formam dictorum **CONCORDATORUM** quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus, aut in quarum favorem factae sunt, aut in posterum fient, nisi sint per Nos, aut Nostram, vel dictae Sedis auctoritate approbatae, nullum titulum, vel colorem
ipsa be

ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illos pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi & censi, ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci Nostri instantiam, omnibus viis iuris, & remediis compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio *Regularum de annali, & triennali pacifico possessore* gaudere potuisse, aut posse.

III. Illis verò, quibus eadem beneficia per Nos, aut auctoritate Nostrâ, vel dictæ Sedis, tenore, & formâ **CONCORDATORUM** huiusmodi servatis, collata seu commendata sunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, nec non Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuò, vel ad tempus eadem auctoritate unita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis, qui in executione literarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, Principum, vel Dominorum prædictorum, hætenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas Regulas, & quemcumque temporis fluxum, seu patientiam, vel tolerantiam minimè obstare debere, quò minus contra dictos intrusos, & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

IV. Decernentes, si per quoscumque Iudices, & Commissarios,

Provisis autem à Sede Apostolica iuxta tenorem Concordatorum iura quacumque reseruat, etiam agendi quò documque contra intrusos.

*Decretum
irritans.*

missarios, quâvis auctoritate fungentes, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores sententiari, interpretari, & iudicari debere, sublatâ eis & eorum cuilibet quâvis aliter sententiandi, interpretandi, & iudicandi facultate & potestate; ac irritum & inane, si secus super his, ab eis vel quibusvis aliis quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsitan est hæcenus, aut in posterum contigerit attentari,

*Clausula
derogato-
ria.*

V. Non obstantibus Regulis & aliis præmissis, aliisque Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus præsentibus in Cancellaria Apostolica more solito publicari, & in quinterno eiusdem Cancellariæ describi.

*Transum-
ptorum fi-
des.*

VI. Prætereâ, quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, in quibus de eis forsitan fides facienda foret, deferri, eadê Apostolicâ auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicuius Notarii publici inde rogati subscriptis, & sigillo alicuius personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus in iudicio & extra, & aliâs ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

*Sanctio præ-
missis.*

VII. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.
Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Do-
mini

minicæ millesimo quingentesimo trigesimo quarto, Kal.
Iulii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

Blosius.

§. 13. Ex qua collige primò, hujusmodi provisos per Ordina-
narios contra formam Concordatorum Germaniæ, omni ti-
tulo carere & possessione, nec eorum possessionem veræ pos-
sessionis, sed potiùs iniquæ usurpationis & veræ intrusionis
nomen mereri. *Felin. in c. in nostra. in fin. de rescript. Simonetta de
reservat. quest. 48. Branden ad Concord. German. quest. 2. num. 11. &
seq. ac quest. 5. num. 9. & seq. Chokier ad reg. cancell. reg. 1. num. 15. ex
prædicta Clementis Papæ VII. Constitutione.*

Vnde pro-
visi contra
formam
Concorda-
torum ca-
rent omni
titulo &
possessione.

§. 14. Secundo, nec tutos esse beneficio Regulæ de *Annali*
& *Triennali* possessore, ex disertis verbis dictæ Constitutionis;
sed cum ipso jure privati sint beneficio, non possunt illud ci-
tra peccatum mortale retinere, verùm tenentur in foro con-
scientiæ & animæ judicio statim dimittere, etiam ante om-
nem ludicis sententiam, *Abb. in c. extirpandæ. §. verò. num. 24.
de præben. Hoieda de incompatib. benef. part. 1. cap. 13. num. 61. Tira-
quell in l. si unquam. num. 291. & 292. C. de revoc. donat. Branden ad
Concord. quest. 5. num. 10. Covar. tom. 1. relect. in c. possessor. part. 2. §.
10. num. 10. de reg. iur. in 6. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 3.
quest. 1. num. 58. & lib. 7. quest. 1. num. 110. Chokier ad reg. 8. gloss. 11.
num. 8. & ad reg. 33. aliàs 35. n. 89. Layman Theol. moral. lib. 4. tract.
2. cap. 15. num. 2. 3. & 4. & fructus perceptos restituere, juxta ean-
dem Clementis Papæ Constitutionem; adeoq; frustrà dubita-
mus, habentes verba expressa Principis. *l. ancilla. 12. C. de furtis.**

Nec tuti
sunt benec-
ficio regu-
læ de anna-
li, vel tri-
ennali pos-
sessore.

§. 15. Tertio, Collatores, & eos, qui hujusmodi provisos non
intrans per ostium, sed aliunde ascendentes, ad possessio-
nem admittunt, præter gravissimum peccatum, quo animam
suam illaqueant, mittendo falcem in messem alienam, & ju-
ra Pontificia violando, qui est actus injustitiæ, ex genere suo
peccatum mortale, *D. Thom. 2. 2. q. 59. art. 4. & q. 70. art. 4. Bran-
den quest. 5. num. 15. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. ad
secundum. teneri ad restitutionem damni & interesse, quod
provi-*

Sed etiam
sic confes-
sionem gra-
vissimè
peccant.

Ioan. 10.
2. 1.

provisus Apostolicus patitur. Vide Rebuff. in praxi benef. de pœnis collat. indign. Garciam de benef. part. 7. cap. 16. n. 51. & seq. Nec non suspensos esse à beneficiorum & officiorum collatione, donec veniam petentes, restitutionis gratiam à Sede Apostolica meruerint obtinere, per Constitutionem Gregorii XIII. Pontificis Maximi. Gonzalez ad reg. 8. §. 7. proœm. num. 247. Qui bus subjungit Branden loc. cit. num. 20. & seq. quod Confessarii tales malè provisos, & eorum collatores non possint in Sacramentali Confessione absolvere, nisi priùs dimisso beneficio, fructus & damna restituerint.

Nec illos
excusas
ulla con-
suetaris
possessio.

§. 16. Nec Collatores excusat contraria possessio, aut consuetudo cujuscumque etiam temporis; quia diuturnitas temporis non diminuit, sed adauget potiùs peccatum, c. fin. l. q. 3. & ibi gloss. c. non satis. 8. ibi, nec sub obtentu cuiusquam consuetudinis reatum suum quis tucatur. & c. cum Ecclesia. 7. de Simon. vide supr. à tit. 1. dub. 2. §. 5.

Nec huius-
modi pro-
visi ad eo-
rum bene-
ficiorum
situlum
possunt
Ordinari.

§. 17. Collige quartò, in praxi, & conscientia tutius videri, quod quicumque de beneficiis Sedi Apostolicæ per Concordata Germaniæ reservatis, contra eorundem tenorem per Ordinarios sunt provisus, & ea scienter retinent, nequaquam valeant ad eorum titulum sacro Ordine initiari. Quia cum Concilium Trid. sess. 21. cap. 2. de reform. & Pius Papa V. Constit. 75. Bullarii tom. 2. expressè decernant, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia & ætate, ad SS. Ordines titulo beneficii promoveatur, nisi priùs legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere: huiusmodi autem, quibus sic beneficia invalidè collata sunt, cum sint merè intrusa, nec ullum omninò habeant titulum, ne quidem coloratum, sed nec ullam possessionem; cum acceptatio beneficii notoriè nulla, possidendi nullum colorem tribuat, Chokier in comment. ad reg. 27. aliàs 28. cancell. num. 36. cum aliis ibid. citatis. Imò nec ullo unquam tempore gaudere queant beneficio Regulæ de annali & triennali possessore, sed ipso jure privati sint, & beneficia sic obtenta teneantur dimittere, etiam ante omnem iudicis sententiam, & fructus perceptos restituere, uti ex præceden-

Greg. Pa-
pa 13.
Constit.
41. Bulla-
rii tom. 2.
relata su-
pra tit. 1.
dub. 11. §. 1.

cedentibus abundè patet, sequitur planè, quod ii ad ejsmodi beneficiorum titulum nequeant sacris Ordinibus insigniri, citra suspensionem ab executione Ordinis sacri per ipsos suscepti, uti sine titulo Ordinati. *Bonacina tom. 1. de Sacram. Ord. disp. 8. quest. 1. punct. 5. sub num. 30. & tom. 3. disp. 3. quest. 1. punct. 8. num. 1. 4. & 12 in fin. contra Garcia de benef. part. 2. cap. 5. §. 1. num. 148.*

§. 18. Nec relevat, si cum eodem *Garcia loc. cit.* dicas, juxta Concilium Tridentinum suprà citatum sufficere, ut quis non dicatur Ordinatus sine titulo, quod sine fraude pacificè possideat beneficium, esto, non habeat legitimum titulum. Siquidem hæc possessio, non est vera possessio, cum taliter provilus suum non possideat, sed potius est alieni detentio, intrusio, invariatio, & iniqua usurpatio, omni possessionis colore, & juris adminiculo destituta, ut *suprà §. 13. & seq.* latè est demonstratum; quæ nec à fraude potest exculari, *Simonetta de reservat. quest. 29. num. 2.* sicut ergò quis non potest titulo alieni beneficii Ordinari, teste prædicto *Garcia de benef. part. 2. cap. 5. num. 95.* ita nec eo modo provilus, cum verè alienum occupet. Ad hæc, si licitè posset quis taliter collati beneficii titulo ad sacros Ordines promoveri, etiam posset hujusmodi beneficium in favorem alterius resignare; cum juxta Concilium Tridentinum *cit. sess. 21. de reform. cap. 2.* liceat liberè resignare beneficia, ad quorum titulum quis fuit Ordinatus, factâ tamen de eo mentione, & habito aliunde, unde vivat; atqui taliter provilus id non potest, quamvis diu pacificè possederit, *Flamin. Paris de resignat. lib. 3. quest. 1. num. 39. 40. 41. 42. 43. & seq.* nam ex quo verè intrusus est, & ab initio jus nullum habuit in sic obtento beneficio, in alium transferre nequit. *c. Daybertum. 1. q. 7. c. quod autem. 5. de iure patron. uti nec permutare, sed statim dimittere tenetur ex dictis suprà §. 14.* Nec longa detentio beneficii iustificat titulum aliàs invalidū, *c. dilecto. 25. de praben. reg. 18. de reg. iur. in 6. c. causam. 7. & c. accedentes. 11. ibi Abb. & Felin de præscript.* Neque ex diuturnitate tēporis nascitur titulus in beneficialibus & spiritualibus, *Bald. per tex. in cap. ex parte. 1. de testibus.* & qui retinent rem furtivam, quantò magis retinent,

Responde-
tur ad ar-
gumentum
contrariū.

tantò magis peccant, c. si res. 14. q. 6. l. si pro iure. 7. ff. de condic. fur. eleganter Flamin. Paris. loc. cit. & lib. 7. quæst. 4. num. 108. 109. & seq. Branden ad Concord. German. quæst. 5. n. 11. & 12. Igitur nec ad eorundem titulum Ordinari potest. Vnde suaserim, ut ubi nullus foret à Sede Apostolica provisus, ii, quibus sic nulliter ab Ordinario collatum est beneficium, pro secuta dicti beneficii retentione, & conscientia exoneratione, indilatè novam à Sede Apostolica provisionem impetrent. Branden suprâ quæst. 5. num. 31.

Argumen-
ta à non
usu seu
non recep-
tione, aut
contraria
consuetu-
dine con-
tra Consti-
tutiones
Apostoli-
cas sunt
frivola.

§. 19. Ex his porrò quisquis obediens S. Ecclesiæ Romanæ filius liquidò cognoscer, vulgaria hæc argumenta non usus, contrariæ consuetudinis, seu præscriptionis, aut non receptionis contra leges Canonicas, & Constitutiones Apostolicas, esse potiùs inobediendiæ fulcimenta, quàm filialis erga S. Sedem Apostolicam reverentiæ & observantiæ documenta; quandoquidem summi Pontifices tot suis sanctionibus, ac Decretis, & antè & nunc, quascumque consuetudines contrarias, non usus, & præscriptiones omninò prohibuerint, sustulerint, & proscripserint, & in dies prohibeant & damnent. De Pontificia autem in hoc potestate nemo verè Catholicus dubitare potest, minùs de voluntate, quæ ex clausulis Decreti irritantis, & verbis disertis in Constitutionibus suis expressè adiectis clarissimè elucet. Quin etiam, cùm nec eius leges pendeant ab acceptatione populi, uti optimè docent Suarez lib. 4. de legibus. cap. 16. num. 2. & seq. Diana resolut. moral. part. 7. trac. 1. resolut. 28. num. 2. consequens est, quod nec per non receptionem, seu non usum abrogari queant, uti ex præmissis abundè constat, & perpulchrè tradit Diana resolut. moral. part. 6. trac. 9. resolut. 13. & part. 7. trac. 1. resolut. 28. per tot. Insuper toties à Sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini interpretum declaratum fuit, teste Branden ad Concord. quæst. 4. num. 28. nec non à summo Sacræ Rotæ Romanæ Tribunali decisum, per nullos actus contrarios, non usum, aut inobservantiam, præscriptionem, consuetudinem, etiam mille annorum, aut immemoriam, derogari Pontificiis Constitutionibus, & legibus Canonice, citra certam, positivam scientiam.

scientiam, & expressum Summi Pontificis consensum, sicuti supra hoc tit. & dub. §. 5. & seq. luculenter est demonstratum: aded ut his deficientibus, vanum sit eiusmodi exceptiones prætexere, sed verè dici possit, *Servus, qui cognovit voluntatem Domini sui, & non præparavit, & non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis.* Et inde, ut deplorat Branden ad Concord. loc. cit. n. 15. plurimarum Ecclesiarum ruina provenit, dum per eiusmodi exceptiones, Apostolicis Constitutionibus illuditur.

Lucæ 12.
n. 47.

Ad Heb.
13. v. 17.
Matth.
22. v. 21.

§. 20. Quæ meritò à quibuscumque Ordinariis collatoribus, illis præsertim, qui Pontificia iura per suas attentatas collationes invadere non verentur, contra apertam Concordatorum dispositionem, quæ ipsis nota est, vel esse debet, & consequenter eos latere nequit prædictarum provisionum nullitas & iniustitia, forent penitiùs examinanda, & perpendenda, cum scriptum sit, *Obedite Præpositis vestris, & subiacete eis.* Et Christus nos apertè doceat, *Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.* Alioquin, uti seriò inculcat Branden quaest. 4. num. 35. non dubitandum sit, quin sub istis præensionibus legis non receptæ, seu non usus, vel contrariæ consuetudinis, aut præscriptionis contra Indulta Apostolica, leges Canonicas, Ordinationes & Constitutiones Pontificias, magna eorum, prout & Advocatorum, Procuratorum, Iudicum minùs circumspèctè agentium, atque etiam Theologorum in excusandis Confitentium erroribus, contra ius positivum plus æquò propensorum, magna inquit d. Branden, caterva volet, & descendat ad eos, ubi sine lege est sempiterna confusio: à qua nos omnes Divina Bonitas præservare dignetur.

Ad quæ merito attendere deberent.

§. 21. Insuper advertant dicti collatores Ordinarii, dum uti nolunt privilegio Concordatorum, vel eadem non observare, usu recepta non esse allegantes, se teneri ad observationem Regulæ IX. Cancellariæ Apostolicæ; siquidem, ubi exeunt Concordatà, subintrant reservationes Regularum Cancellariæ: & egressus unius operatur ingressum alterius, c. cum renuntiatur. 32. q. 1. l. 1. §. illud sciendum. ff. de separat. & à remotione unius contrarii, sequitur positio alterius, l. sed si pupillus. II. §.

Concordatà Germaniæ repudiantis tenentur observare Regulas Cancellariæ Apostolicæ.

si instituta ff. de instit. action. Branden ad Concord. quest. 4. num. 43. Chokier ad reg. 8. gloss. 20. num. 7. & 8. & sic non nisi in quatuor mensibus, videlicet Martio, Junio, Septembri, & Decembri beneficia vacantia conferre possunt, reliquis octo mensibus, Januario, Februario, Aprili, Maio, Julio, Augusto, Octobri & Novembri per eandem Regulam Summo Pontifici reservatis: ita ut incidant in scyllam, cupientes vitare charybdim.

In beneficio intrusus non potest conferre beneficia ad se in illa qualitate spectantia.

§. 22. Quæret forsan aliquis, an intrusus in beneficio reservato, puta, Præpositura, Decanatu, vel Scholastia &c. & habitus ac reputatus pro Præposito, Decano, aut Scholastico, & in possessione existens, possit pro eo tempore beneficia vacantia ad collationem Præpositi, Decani, vel Scholastici spectantia conferre? Responsio facilis est ex præmissis, eaq; negativa, prout resolvit *simonetta de reservat. benef. quest. 44. per totum motus auctoritate Rotæ decis. 20. in antiq. & decis. 4. in antiquior. de praben.* quem sequitur *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 45. §. 2. num. 44. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 4. num. 251. & cap. 5. num. 21.* Ratio est, quod possessio beneficii reservati careat omni iuris adminiculo, imò possidens propriè nullam possessionem habeat, obstante reservatione & Decreto irritante, sed & ipso iure privatus sit beneficio, uti dictum *suprà hoc dub. §. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 17. & 18.*

Provisiones Apostolicæ debent executioni mandari sine placito prævio Episcoporum, eorumve Officialium, sub pœna excommunicationis contra impediētes.

§. 23. Cùm porrò in quibusdam Episcopatibus introductus esset abusus ille, sed & per statuta Synodalia cautum, (prout etiam in quibusdam Germaniæ Episcopatibus factum scio) nullæ literæ, provisiones, bullæ & gratiæ Apostolicæ publicarentur, seu executioni demandarentur, nisi præviâ earundem approbatione, seu *Placeto*, ut vocant, ab Episcoporum Officialibus, ministrisve obtento: eoq; prætextu fiebat, ut dictæ provisiones & literæ Apostolicæ, per eosdem Officiales Ordinariis collatoribus plus æquò faventes, vel suppresserentur, suspenderentur, aut impedirentur; & iidem collatores suos intrusos in beneficiis S. Sedi reservatis eò faciliùs manutēnerent, in gravissimum eiusdem Sedis, ab eaq; provisorum præiudicium; hinc *Clemens* Papa VII. ut hisce incommotis obviaret, huiusmodi statuta Synodalia omninò cassavit, & annullavit, atque è statu

statutorum libro expungenda decrevit, nec non literas Apostolicas absque eiusmodi placeto exequendas: Episcopos verò, eorumq; Officiales, & alios quosvis, qui provisiones Apostolicas ad hoc adigere, vel aliàs literarum Apostolicarum executionem quomodocumque impedire, eisq; auxilium directè, vel indirectè præstare præsumpserint, Anathematis sententiæ tandem subiacere voluit, quousque ad cor redeuntes, eius interdicti relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint à Summo Pontifice impetrare, uti ex illius Constitutione hic subiecta patet.

CLEMENS PAPA VII.

Clemens
Papa 7.
Constit. 35.
Bullariis
111. 1.

Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, qui solet pro debito Pastoralis officii alios in sua justitia confovere, non debet suam, & Apostolicæ Sedis justitiam negligere, quare Nos ad ea debemus sollicitè intendere, per quæ Nostra, & ejusdem Sedis auctoritas conservetur, & quæ propterea à Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris providè processisse comperimus, ut perpetuò firma & illibata persistant, libenter Apostolico munimine roboramus, ac aliàs Nostræ provisionis remedium adjicimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Execratur

Num. I. Sanè licet olim bonæ mem. **VRBANUS** Papa VI. in sua obedientia nuncupatus, concesserit certis

Urbanus
Papa 6.
concessit
olim

F f 3

quibusdam
Prælati,
ut literæ
Apostolica
sine eorum
approbati-
one non
possent in
eorum locis
executioni
mandari,

certis Prælati, ut in eorum Civitatibus & Dicecesibus execu-
tio literarum Apostolicarum fieri non possit, nisi literæ
ipsæ eisdem Prælati, aut eorum Officialibus prius exhibi-
tæ, & per eos approbatæ forent; & eorundem Prælato-
rum Officiales id in consuetudinem deduxissent: aliqui ve-
rò prætextu statutorum provincialium, seu synodalium
etiam servassent, quod nullus literas Apostolicas hujusmo-
di exequi auderet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi
per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet* nuncupabant,
mandarent, & concederent, ut iudices in ipsis literis Apo-
stolicis deputati, illa exequi possent.

Quod Bo-
nifacius
Papa 9.
revocavit,

II. Tamen fel. recor. BONIFACIUS Papa IX. etiam in
sua obedientia nuncupatus, providè attendens quod prop-
ter tales literas *vidimus*, seu *placet* nuncupatas, impe-
trantes Apostolici sæpè literarum Apostolicarum effectum
consequi nequiverant, concessionem VRBANI hujusmo-
di, ac statuta quæcumque super his facta revocavit, cassa-
vit, & annullavit, ac decrevit, quod iudices & executores
quicumque in literis Apostolicis pro tempore deputati, et-
iam sine licentia, vel consensu quorumcumque Prælato-
rum, vel Superiorum, aut Officialium eorundem, literas
Apostolicas exequi possent, & deberent.

Similiter
Martinus
Papa 5.

III. Et successivè fel. recor. MARTINUS Papa V. Præ-
decessor Noster in Concilio Constantiensi considerans,
quod in exordiis pestiferi, & antiquati schismatis, tunc per
Dei gratiam extincti, ad tollendum scandala, quæ propter
executionem diversarum literarum, quæ ab his, qui pro
Romanis

Romanis Pontificibus in diversis obedientiis se gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, supradictus VRBANUS in sua obedientia quibusdam Prælati supradictam concessionem fecerat, & quod postea ipsi Prælati, seu Officiales in consuetudinem traxerant; aliqui verò prætextu dictorum statutorum provincialium, seu synodaliū, servabant & servari faciebant, quod literas Apostolicas nullus exequi deberet, nisi postquam Prælati, seu Officiales ipsi per suas literas, quas *vidimus*, seu *placet*, ut præfertur, nunciabant, mandarent & concederent, quod possent exequi per Iudices in eis deputatos; propter quod executio literarum Apostolicarum plus debito plerumque retardata fuerat, & sæpè ipsæ literæ Apostolicæ executione caruerant totaliter, in gravem iniuriam Sedis Apostolicæ, & enorme impetrantium præiudicium & gravamen. Censensq; rationi congruum, ut quod dicti schismatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, concessionem prædictam, & quæcumque statuta circa præmissa quomodolibet facta, auctoritate Apostolicâ, dicto sacro Concilio approbante, revocavit, cassavit, & annullavit, ac voluit & decrevit, quod Iudices & executores quicumque in literis Apostolicis deputati, & deputandi, & alii quicumque, nec non Notarii, & tabelliones super his requisiti, & requirendi, absque huiusmodi literis *vidimus*, seu *placet* nunciatis, ac etiam licentia, vel assensu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut aliâ quâvis dignitate insignitorum, & locorum Ordinariorum, aut Officialium eorum-

dem liberè huiusmodi literas Apostolicas exequi deberent, atque possent, ac eâdem auctoritate decrevit, omnes & singulas sententias, quas prædicti Prælati, aut eorum Officiales contra huiusmodi Iudices, vel executores, seu impetrantes, propter executiones huiusmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgaverant, irritas & inanes, ac nullius existere roboris, vel momenti. Nec non quemcunque, qui contra præmissa aliquid attentare præsumeret, ab exercitio iurisdictionis Ecclesiasticæ per tres menses suspensus fore.

Es Leo 10.

IV. Ac novissimè piæ mem. LEO Papa X, etiam Prædecessor Noster, cum aliàs in publica signatura coram eo nonnullæ supplicationes propositæ fuissent, continentibus, quod in Tolertana & Carthaginensi Ecclesiis, sub colore falsitatibus obviandi, conditæ fuerant constitutiones synodales, quibus caveri dicebatur, ut tabelliones & Notarii, etiam à partibus requisiti, literas Apostolicas nullatenus recipere possent, nisi illæ priùs per Archiepiscopum Tolertanum, & Episcopum Carthaginensem pro tempore existentes, aut eorum Officiales examinatæ forent: & ab eodem LEONE Prædecessore earundem constitutionum confirmatio peteretur, petitionem huiusmodi, ut ratione carentem (cùm Romani Pontificis gesta per inferiores, & sibi subditos sine eius speciali licentia examinari non deberent) indecens & absurdum, quin imò temerarium fore censens, quod aliquis quâvis occasione literas Apostolicas sine Romani Pontificis speciali commissione examinare velle præsumeret, ac supplicationes ipsas, prout meritò
rejiçit

reijiciendæ erant, reiecit, & coram eo lacerari fecit. Ac super his tale remedium adhibere volens, ut aliis in posterum committendi similia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas dicti BONIFACII approbavit & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illasq; inviolabiliter observari debere decrevit.

V. Nec non quascumque constitutiones Synodales, tam in dictis Toletana & Carthaginensi, quam quibusvis aliis Ecclesiis per universum Orbem constitutis, super his factas, motu, scientiâ, auctoritate, & potestate prædictis cassavit & annullavit, ac statuit & ordinavit, quod iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas sine alicuius personæ, cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis esset, licentia vel consensu exequi possent, & deberent.

*Synodales
constitu-
tiones im-
pedientes
executio-
nem lite-
rarum A-
postolica-
rum an-
nullando,
& illas
absque li-
centia exe-
cuti man-
dando.*

VI. Et insuper universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis, & aliis Prælatibus, & personis Ecclesiasticis, nec non Communitatibus Civitatum, & universitatibus castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum sub interdicti, singularibusq; personis eorû, etiam sæcularibus, sub excommunicationis & anathematis pœnis, quas eo ipso, si contra fecissent, absque alia declaratione incurrerent, & à quibus non nisi ab eodem LEONE Prædecessore, vel Successoribus suis canonicè intrantibus, præterquam in mortis articulo constitutæ, & debitâ satisfactione præmissâ, absolvi, & interdicti huiusmodi relaxa-

*Impedien-
tibusq; il-
larum exe-
cutionem
pœnas hic
adscriptas
imp. suere.*

Gg tionem

tionem obtinere possent, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandavit, ne iudices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisitos, quominus literas Apostolicas huiusmodi exequi possent, quoquo modo impedire præsumerent, ac eos, qui executionem literarum huiusmodi impedirent, seu impedientibus auxilium, vel favorem quovis modo, directe, vel indirecte, publice, vel occulte præstare præsumerent, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, vel quavis aliâ Ecclesiasticâ, vel mundanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel aliâ præfulgeant dignitate, eidem excommunicationis & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possent, subiacere; ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes & contra facientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, Ecclesiastico supposuit interdicto, tamdiu firmiter observando, donec compuncti corde, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint obtinere, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine similibus decrevit.

*Contra istas
constitutionibus
synodali-
bus cassa-
tis.*

VII. Nec non sub dictis pœnis etiam mandavit illis, in quorum libris constitutiones synodales, & provinciales huiusmodi descriptæ reperirentur, ut eas deleri & cassari facerent, ut amplius legi non possent, prout in singulis dictorum Prædecessorum desuper confectis literis plenius continetur.

VIII. Cùm autem Nobis summè cordi sit, conatibus
istorum

istorum, qui executionem literarum & mandatorum Apostolicorum sic impediunt, omnibus, quibus cum Deo possumus modis, viis, & mediis obviare: quamvis enim de presenti sint alia turbulentissima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatissimæ hæreses pullulent, tamen his temerariis præsumptionibus duximus necessario obviandum. Nos igitur, qui sumus, licet immeriti, Divinâ providentiâ unicus sponsus Ecclesiæ sponsæ Nostræ, & non debemus Nostram, & ipsius sponsæ Nostræ justitiam negligere, qui alios in sua justitia confovemus, inducti eisdem rationibus, quibus præfatus MARTINUS Prædecessor cum Sacro Concilio prædicto motus fuit, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Nostra matura deliberatione, & de simili potestatis plenitudine, singulas BONIFACII, MARTINI, & LEONIS Prædecessorum literas hujusmodi, ac omnia & singula in eis contenta, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium approbamus & innovamus, plenamque roboris firmitatem obtinere, & perpetuò inconcussè & inviolabiliter observari debere decernimus.

IX. Nec non quascumque constitutiones provinciales & synodales, de non exequendo literas Apostolicas sine placito Ordinariorum locorum, & nisi ipsæ literæ sint prius per eosdem Ordinarios, seu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commissarios visæ & admittæ, in supradictis & quibusvis aliis Ecclesiis, ac Civitatibus, Diocæsesibus, & provinciis per totum orbem terrarum constitutis, ut præferatur, editas & factas, ac quomodolibet, etiam sub dicto colore obviandi falsitatibus & fraudibus, innovatis, motu,

Hic Pontifex prædicta confirmat.

Et quascumque Ordinationes de visendis literis Apostolicis antecarum executione, damnat, & cassari mandat.

scientiâ, auctoritate, & potestatis plenitudine prædictis cassamus & annullamus, ac ex quibuscumque libris, ubi descriptæ reperiuntur, penitus cassari, & deleri sub dictis pœnis mandamus.

*Liberamq;
executio-
nem per-
mitti su-
bet.*

X. Nec non de novo statuimus & ordinamus, quod Iudices & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas liberè, & sine alicuius personæ cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel consensu exequi possint, & debeant. Et nihilominus universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis locorum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigilliferis, & Commissariis, ac aliis personis tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, quâvis auctoritate fulgentibus, necnô Communitatibus Civitatum, & universitatibus castrorum, Oppidorum, terrarum, & locorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis & anathematis pœna in eorum singulos, quam si contrà fecerint, eo ipso, etiam absque alia declaratione de super facienda, incurrant, à qua non nisi per Nos, aut successores Nostros canonicè intrantes, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, eis etiam per Nos quomodolibet concessorum, aut innovatorum, quæ eis quoad hoc nullatenus suffragari volumus, præterquam in mortis articulo constituta, & debitâ satisfactione præviâ, absolvi possint, restrictè præcipiendo mandamus, ne Iudices & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios, & tabelliones super his pro tempore requisitos, quominus literas Apostolicas
huius

huiusmodi liberè, & absque eorum placito, licentia, & consensu exequantur, quovis modo impedire præsumant.

XI. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipsarum Apostolicarum impediverint, seu impedientibus auxilium, consilium, vel favorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quæsito colore præstare præsumpserint, etiamsi Patriarchali, Archiepiscopali, Primate, Episcopali, & quâvis aliâ Ecclesiasticâ, vel mûdanâ, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel aliâ dignitate præfulgeant, per alias Nostras literas in die Cœnæ Domini publicè lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præsentium eos eidem excommunicationis, & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possint, subiacere: ac Civitates, terras, castra, Oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes & contra facientes manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, Ecclesiastico supposita esse interdicto, tamdiu firmiter observando, donec ad cor reversi, interdicti huiusmodi relaxationem, debitâ satisfactione præmissâ, meruerint à Nobis, aut dictis Successoribus Nostris obtinere. Nec non omnes & singulas sententias, censuras & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales, contra huiusmodi Iudices, & executores literarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu Notarios & tabelliones, propter executiones per eos factas, vel faciendas, inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas & inanes, ac nullius

Contravenientibus
pœnam
imponit.

roboris vel momenti existere, eisdem motu, scientiâ, auctoritate, vel potestatis plenitudine decernimus, & declaramus.

*Executores
rem huius
sua Con-
stitutionis
deputat,
& facultates
concedit.*

XII, Quocircâ dilecto filio Curiaë causarum Camerae Apostolicæ generali Auditori, auctoritate & tenore prædictis, motu simili committimus & mandamus, ut si, & quando, ac quoties de cætero ad eius notitiam per delationem partis, cuius interest, vel fisci Nostri, seu famam publicam, aut aliâ quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, seu eorum Officiales, sigilliferos, & Commissarios, aut quosvis alios, seu eorum aliquem dictis constitutionibus, ut præfertur, cassatis & annullatis adhuc pertinaciter uti, & illas ex eorum libris non delevisse, seu ipsos Iudices, & executores literarum Apostolicarum, ac Notarios & tabelliones super his requisiti, quominus easdem literas Apostolicas liberè, & absque eorum placito, visione, vel admissione exequantur, quoquo modo impediant, seu impediendis præmissis, aut alio quovis modo auxilium, consilium, vel favorem præstent, habitis & receptis priùs per eum desuper aliquibus probationibus, ad instantiam partis, vel fisci, vel etiam ex mero officio, etiam summariè, & extrajudicialiter, quantum sibi sufficere videbitur, eosdem Ordinarios, eorumq; Officiales & Sigilliferos, & Commissarios, ac quosvis alios in præmissis culpabiles, & eorum singulos, etiam nominatim & in specie, ad instantiam partis, vel fisci prædictorum, vel etiam ex suo mero officio, prout sibi videbitur magis expedire, vigore præsentium peremptoriè moneat & requirat, ac moneri & requiri faciat, etiam

etiam per edictum publicum in locis affigendum publicis,
& in partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis coniectura,
quod ad ipsorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparandum legitime coram eo, infra terminum
arbitrio suo eis præfigendum, per se, vel procuratores idoneos,
& si sibi videbitur, quoad Officiales & Sigilliferos, ac
Commissarios, & alios inferiores, etiam personaliter, &
non per procuratorem, sub privationis omnium & singulorum
beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eosdem obtentorum,
& ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, &
alios quoscumque actus legitimos exercendum inhabilitatis
pœnis, eo ipso, si non paruerint, incurrendis, se de præmissis
legitime excusandum: & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac
Commissarios aliter, quam quod iussu Dominorum suorum id
fecerint; cum hoc casu teneantur Nobis, tanquam maiori potestati
obedire, non autem eorum Dominis, tanquam minori potestati
Nobis subiectæ; quo quidem termino elapso, & dictis
monitis modo præmissis non comparentibus, vel etiam
comparentibus, sed se non sufficienter, vel minus legitime
excusantibus, eos omnes & singulos, etiam nominatim &
in specie, quâcumque appellatione, vel exceptione remotâ,
pro excommunicatis & anathematizatis; ac Civitates, castra,
Oppida & loca, in quibus manserint, & ad quæ eos
declinare contigerit, similiter nominatim & in specie pro
interdictis ubique locorum publicari, & denunciari faciat,
ipsosq; Officiales, Sigilliferos & Commissarios, ac alios
inferiores, in dictam privationis pœnam damnabiliter incidisse.

cidisse, & eorum beneficia & officia tamquam per privationem huiusmodi, tam de jure, quam de facto verè vacantia, à Nobis & dicta Sede dumtaxat liberè impetrari posse, ac eos ad illa, & quævis alia beneficia & officia Ecclesiastica obtinenda, ac eorum officia, & quoscumque alios actus legitimos exercendum penitus inhabiles perpetuò fore, auctoritate Nostrâ declaret, literasq; desuper necessarias & oportunas suo sub sigillo quibusvis petentibus det, & concedat.

*Clausula
de-rogato-
ris.*

XIII. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quæ BONIFACIUS, MARTINUS, ac LEO Prædecessores præfati in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut eorum loca Ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis, quâcumque auctoritate muniti sint, contra præmissa in aliquo suffragari non posse, quò minùs ipsi huiusmodi sententiis & pœnis subjaceant, & dicta loca Ecclesiastico interdicto supposita existant.

*Iussu pub-
licationis.*

XIV. Ut autem præsentis literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, eas in Cancellaria Apostolica publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi, & præfatum Auditorem lapsis duobus mensibus post publicationem huiusmodi, ad illarum executionem modo

modo præmissis procedere posse decernimus & declaramus.

XV. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, cassationis, annulationis, statuti, ordinationis, declarationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo tertio, quarto Kalend. Januarii, Pontificatus Nostri anno undecimo.

*Sancti petri
nalis.*

§. 24. Eadem verò Excommunicatio contra impediētes executionem literarum Apostolicarum, à Papa quotannis reiteratur die Cœnæ Domini, sicuti videre est in ejus bulla apud *Quarantam verb. Excommunicationes in bulla die cœnæ Domini. Bonacin. tom. 3. disp. 1. per tot. & maximè quest. 15. & apud D. Gerlacum Vinitorem in compendio de Sacrament. tit. 7. cap. 11. quest. 3.*

*Quæ etiam
reiteratur
in bulla
Cœnæ Do-
mini.*

§. 14.

§. 25. Denique pro hujusce dubii coronide, & controversiarum, quæ subinde inter provisos à Sede Apostolica, & item ab Ordinariis, de beneficiis eidem Sedi reservatis exoriuntur, elucidatione, in praxi notatu dignum est, quod licet ex dispositione Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 20. de reform.* causæ omnes, etiam beneficiales, in prima instantia coram locorum Ordinariis cognosci debeant: id ipsum locum non habeat in causis beneficiorum Summo Pontifici reservatorum; quia illæ etiam in prima instantia in Curia Romana decidi possunt, *Gonzalez ad reg. 8. gloss. 52. num. 36.* uti expressè decrevit *Gregorius XIII.* Pontifex Maximus præclarâ ea de re Constitutione tenoris sequentis.

*Causa be-
nificiorum
reservato-
rum, etiam
in prima
instantia,
decidi pos-
sunt in Cu-
ria Roma-
na.*

Hh

GREGO.

GREGORIUS PAPA XIII.

Exordium

Ad futuram rei memoriam. Ad Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum decretis pro tempore insurgentia, sic suæ declarationis oraculo dilucidare, & interpretari, ut exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoveri.

*Gregorii
Pape 13.
Constit. 19.
Bullarij
tom. 2.*

*Romanus
Pontifex
solet quan-
doque præ-
cipere, ut
possessio &
fructus be-
nificiorum
Sedis Apost.
reservato-
rum, nomi-
ne eiusdem
apprehen-
dantur, do-
ne literæ
Apost. ex-
pediantur;
& quando-
que etiam
mandat
provisos
ipso in
possessio-
nem indu-
ant*

Num. I. Accepimus sanè nuper, quod licet multo-
ties Romanus Pontifex, ut provisiones & gratiæ per eum
de beneficiis pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis A-
postolicæ dispositioni & ordinatoini reservatis, in favo-
rem diversarum personarum sibi gratarum & acceptarum
factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum literæ
Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia
ipsa ab aliquibus indebitè occupentur, aut aliqua in spiritu-
alibus & temporalibus detrimenta sustineant, nonnun-
quàm corporalem possessionem ipsorum beneficiorum,
& illis annexorum, iuriumq; & pertinentiarum quorum-
cumque, Sedis & Cameræ Apostolicarum nominibus
apprehendi, ac omnes & quoscumque fructus, redditus, &
proventus beneficiorum, & annexorum eorundem percip-
pi, exigì, eosq; integros personis prædictis, postquam ipsæ
literas sub plumbo expeditas haberent, unâ cum dicta pos-
sessione consignari; quandoque verò, dum literæ sub
plumbo

plumbo expeditæ existunt, ut ius suum unicuique illorum conservetur, & temerariorum audacia, debitâ castigatione compescatur, ac ipsæ literæ Apostolicæ faciùs debitæ executioni, ut par est, demandentur, provisos de beneficiis, in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, iuriumq; & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri, a motis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliâq; fieri, & exequi per diversas suas in forma brevis, & sub annulo Pif. catoris confectas literas mandet & præcipiat, certis inibi modo & formâ tunc præscriptis, dilecto filio causarum Curie Camera Apostolicæ generali Auditori, seu aliis executoribus desuper deputatis, quibus omninò parendum esset.

II. Nihilominùs nonnulli beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumq; intrusiones & detentiones improbè tueri satagentes, executionem literarum in forma brevis huiusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributam, diversis dubiis & cavillationibus remorentur, & processus per eosdem executores desuper habitos & formatos, ac inde secuta quæcumque nulla & invalida, nulliusq; roboris vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub prætextu, quod in decreto S. Concilii Tridentini *sess. 24. cap. 20.* dispositum fuerit, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiamsi beneficales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, exceptis his, quæ iuxta canonicas sanctiones apud Sedem prædictam

Comp. ures tamen ad impediendam executionem dictarum literarum Apost. dicebant causas omnes in prima instantia spectare ad Ordinarios, exceptis causis à P. officio per speciale rescriptum commissis.

sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabiliq; causa iudicaverit Summus Pontifex Romanus per speciale rescriptum signaturæ suæ, eius manu propriâ subscribendû, committere, aut avocare. Verùm cum decretum huiusmodi Concilii, concessionem prædictarum literarum in forma brevis, & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos causa, seu instantia introducatur, sed merè executivè procedi mandetur; literæ quoque in forma brevis annulo Piscatoris munitæ, non minoris sint efficacitæ & auctoritatis, quàm rescripta signaturæ Romani Pontificiis eius manu propriâ subscripta.

*Edo hic
Pontifex
declarat
executionem
huiusmodi
literarum
Apostolicarum
post: impedi
deri non
posse ex
prædictis.*

III. Nos in his Nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum prædictorum ius adversus dubia & cavillationes huiusmodi, æquitate & iustitiâ suadentibus, perseverare volentes, nec non prædictarum, & quarumcumque literarû in forma brevis super capienda possessione nomine Camerae huiusmodi, aut in favorem literarû sub plumbo expeditarum, tam à Prædecessoribus Nostris, quàm Nobis, & dicta Sede hætenus concessarum tenores, ac litis & causæ, si quæ desuper executæ sint, statum, merita, nominaq; & cognomina iudicum, executorum, & colligantium, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum Nobis pro eis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera Nostra deliberatione decernimus & declaramus, per concessionem literarum in forma brevis, & sub annulo Piscatoris, super capienda possessione quorumcumque beneficiorum dispositioni Apostolicæ

reserva-

reservatorum, seu affectorum, Sedis & Camerae Apostolicarum nominibus apprehendenda, & in eiusdem possessionis in favorem provisorum ab ipsa Sede de eisdem beneficiis, postquam literas sub plumbo super provisionis huiusmodi habuerunt expeditas relaxatione; nec non assistentia ipsis provisis literas desuper sub plumbo expeditas habentibus praestanda, & aliorum inibi expressorum executione facienda, quae mandata executiva sunt, & summariam dumtaxat caularum, propter quas illae emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii huiusmodi non contraveniri, nihilque praedicti illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut censer, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo suspendi, sive remorari, aut facultatem literarum executoribus concessam impediri, sed executores ipsos, & ab eis deputatos subexecutores, facultate sibi per easdem literas, ut praefertur, concessa uti, frui, gaudere, & contra illis non parentes, ad declarationem incursus poenarum, & censurarum in eisdem literis in forma brevis contentarum, ac invocationem brachii saecularis procedere, ac alia omnia & singula in eisdem literis contenta (illarum tamen formam servatam) facere & exequi liberè & licitè potuisse & posse; nec non processus desuper habitos & formatos, habendosque & formatos, ac inde secuta & sequenda quaecumque, firma, valida, & efficacia fuisse, & esse & fore, suosque integros & plenarios effectus sortiri debere in omnibus & per omnia.

*Clausula
preserva-
tiva.*

IV. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse.

*Decretum
irritans.*

V. Sicq; in præmissis omnibus & singulis, per quos cumque Iudices & Commissarios, quâcumque auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales (sublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere; nec non irritum & inane, si secus super his à quoquam quâvis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari,

*Contraveni-
entium
pena.*

VI. Distinctius inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus & singulis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia existens, & quâvis, etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel aliâ maiori dignitate Ecclesiasticâ, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quâvis sæculari potestate fungentibus, ne decreto & declarationi Nostris prædictis, quovis quæsito colore, directè vel indirectè contravenire audeant, vel præsumant.

*Executo-
rum depu-
tatio, &
facultates.*

VII, Et nihilominus universis & singulis Nostris, & dictæ Sedis Nuntiis, ac locorum Ordinariis, eorumq; Officialibus, quatenus ipsi & eorum singuli, per se vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quâcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte provisorum, & executorum, & subexecutorum prædictorum, seu quarumcumque aliarum personarum in præmissis interesse habentium, vel alicuius ex eis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio

fidio assistentes, faciant auctoritate Nostrâ prædictos provisos, & executores, & subexecutores, seu alios in præmissis interesse habentes, eorumq; singulos decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmissis pacificè frui & gaudere, ac præsentis literas, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent quomodo libet in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes aliquem desuper contra illorum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac aliq; opportuna iuris & facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

VIII. Non obstantibus fel. record. BONIFACII P. P. *Clausula derogatoria.*
 VIII. Prædecessoris Nostrî de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis (dummodò non ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium trahatur) aliisq; Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem.

IX. Cæterum, quia difficile foret præsentis literas ad *Exemplorum fides.*
 singulos

singula loca, ubi opus fuerit, deferri, volumus & dictâ auctoritate decernimus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die decima Iulii, millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, Pontificatus Nostri anno tertio.

D V B I V M III.

An Papa possit Concordatis Germaniæ derogare?

Quæstio
difficilis
resolutio-
nis.

§. I. **A**rdua est hæc quæstio, in utramque partem à DD. variè disputata: aliis negativam, aliis affirmativam sententiam tenentibus.

Argumen-
ta senten-
tiæ nega-
tivæ. Pri-
mum.

§. 2. Negativam suadent sequentia argumenta. *Primò*, quod pacta, seu contractus publici, sicuti sunt Concordata, utramque partem contrahentem æqualiter complectantur & obligent; cum sint individua & correspectiva, & correlativorum idem sit iudicium, *c. pervenit. 3. de iureiur. Chokier ad reg. 8, gloss. 11. num. 24.* adeoq; nequit à Papa contrahente, sine alterius partis consensu, illis derogari, uti habetur in Constitutione Iulii III. Pontificis relatâ suprâ *hoc tit. 3. dub. 1. §. 12.* Quin & nihil est, quod ampliore luce præfulgeat, quàm recta fides in Principe *l. inter claras. 8. C. de sum. Trinit. gloss. in c. ad Apostolica. 2. de sent. & re iudic. in c.*

§. 3. *Secundò*, quia etiam Princeps contrahendo obligatur civiliter & naturaliter, *Restaur. trac. de Imper. quæst. 114.* nam in con-

in contractibus Princeps consideratur ut privatus, qui à Principio contrahere potest, vel non, sed iam initum observare tenetur, sicut & privatus, *text. in l. sicut. §. C. de obligat. & aff. Reginald. lib. 13. cap. 17. num. 168. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 5. cap. 11.* si enim foret in arbitrio Principis contractum infringere, nullus cum eo contrahere vellet, & commercio hominum careret contrahendo, quod esset absurdum, ut qui est Princeps omnium, commercio omnium careret, & qui est omnium Præful, esset omnium exul. *Bald. in l. Princeps. ff. de leg.*

§. 4. Tertiò, contractus à iure gentium ducit originem, & cui Princeps derogare non potest *c. 1. de probat. & gloss. in l. 2. C. de precib. Imp. offer. l. ex hoc iure. §. ff. de iustit. & ius gentium est æternum, & vicissitudinem non admittit. §. sed naturalia quidem iura. instit. de iure naturali, gent. & civili.* Concordata autem Germaniæ sunt eiusmodi, ergò Pontifex iis derogare non valet; ut nec eius successor, quia successor est una & eadem persona cum suo decessore, *Authen. de iure iur. à morien. prest. col. 5. c. 1. ibi prædecessores suos. de probat. maximè propter clausulam Decreti irritantis, quæ etiam ligat manus Papæ, c. quodam. 40. ibi Dominicus. de præben. in 6. VVames. in consil. canonic. tom. 1. consil. 32. num. 12. & seq. plura vide apud Rebuff. ad Concord. Gallia. in præfat. ad rubric. de collat. vers. contrarium credo verius. Leoninum consil. 50.*

§. 5. Verùm his non obstantibus, affirmativa nobis est amplectenda, sub distinctione tamen, quâ utraque sententiã videtur posse conciliari. *Respondeo itaque,* quod Papa pãssim pro arbitrio, & sine legitima causa nequeat Concordatis Germaniæ derogare; bene tamen dum iusta & rationabilis id exigat causa, puta, Ecclesiæ utilitas, vel necessitas, aliave similis pro locorum & temporum circumstantiis. Priorem partem probant argumenta *suprà* pro sententiã negante adducta; quæ & sub prædicta distinctione commodè solvuntur. Posteriores verò convincit imprimis summa & absoluta potestas à Christo immediatè proveniens, quæ in Pontifice uti capite ministeriali & Vicario residet, de rebus, & præsertim beneficiis & officiis Ecclesiasticis in Ecclesiæ utilitatem disponendi & dis-

Tertium.

Affirmativa magis placet.

penlandi, *Clem. ut lite penden. in fin.* quam nec per ulla pacta à se adeò abdicare vult, aut potest, quin semper penes se majorem retineat. *c. dudum. 14. de preben. in 6. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proem. num. 10. & seq. Suarez contra Regem Anglia lib. 4. cap. 34. num. 22, 23. & 24. Diana resolut. moral. part. 5. tract. 1. resolut. 14.* eo quod quis juri privato pro se, & in suam privatam utilitatem, non verò juri publico, & quidem, ut hinc Divino publicam Ecclesie utilitatem concernenti renuntiare possit per *l. iurigentium. 7. §. ait prator. ff. de pactis.* Et implicat, ut caput corporis Hierarchici, vel sacri politici, quò tale consideratum, non sit caput, nec habeat potestatem capiti ejusdem corporis Hierarchici jure Divino competentem, cum per illam potestatem in esse capitis constituatur per *l. potestatis. 215. & ibi DD. ff. de verbor. significat.*

Quia Concordata Germanie habent vim privilegii.

§. 6. Ad hæc, Concordata Summi Pontificis cum aliquo Rege, seu Principe, quantum est ex parte ipsius Papæ, habent non tam vim pacti, quàm cujusdam privilegii, prout hæc Concordata Germaniæ, quæ sunt maximè favorabilia, & per quæ ex mera Pontificia benignitate Ordinariis collatoribus indulgetur alternativa mensium: ubi juxta Regulam IX. Cancellariæ Apostolicæ tantùm habent quatuor menses, in quibus beneficia vacantia conferant: unde sicut privilegium revocari potest, ita & Concordata, *Rebuff. ad Concord. Gallia tit. de approbat. conventorum. vers. privilegii. Branden ad Concord. Germania, quest. 8. num. 3. Suarez contra Regem Anglia. lib. 4. cap. 34. num. 22, 23. & 24. Malderus in 1. 2. D. Thoma quest. 96. art. 4. Layman Theol. moralis lib. 4. tract. 9. cap. 10. num. 3. Diana resolut. moral. part. 1. tract. 2. resolut. 96. & part. 5. trac. 1. resolut. 14. D. Remou-champs in tract. de Coadiutor. cap. 5. num. 22.* Quam sententiam etiam Rota Romana comprobavit in una Leodien. Canonatus. 35. Martij. 1610. coram R. P. D. Sacrato hisce verbis. *Et quæ aliàs dicuntur, quod Concordata Germaniæ habent vim contractus, vel non sunt vera, quia spiritualia non cadunt in commercium, sed expediuntur per viam gratiæ: & Papa per huiusmodi Concordata nihil de novo acquisivit, sed multum de iure suo remisit, unde remanet privilegium merum, hæcenus Rota.*

§. 7. Sed

§. 7. Sed nec obstat, etiam si concesserimus Concordata Nec etiam obstat ratio contractus. Germaniæ habere vim contractus; quia certum est, quod Princeps possit ex causa à pactis & contractibus, præsertim cum suis subditis in eis recedere, & illis derogare, DD. in c. in nostra, de iureiur Felin. in c. novit ille. 13. de iudiciis. num. 8. & alii citati apud Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 31. Anton. Butrio in c. cum M. Ferrariensis. num. 11. de constit. Paulus Paris. consil. 11. num. 51. & seq. vol. 1. Suarez & Diana locis cit. Rebuffum refutantes. Vbi eam inter Papam, & Principem laicum statuunt differentiam, quod hic, si quid privilegii & favoris facit Ecclesiæ, per aliqua Concordata vel privilegia, omninò id facit superiori, & non subdito, & idè manet irrevocabile per illius potestatem; sed Papa quicquid favoris, aut privilegii facit Principi laico, cum semper faciat sibi subdito in spiritualibus, idè semper remanet à se revocabile, si ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiæ. Quò facit, quòd Princeps subditis concedendo venationem, cum iisq; concordando, ut certo loco, vel tempore venentur, possit ex causa publicæ utilitatis contravenire, subditisq; venationem inhibere, Navar. in manuali confessar. cap. 17. num. 124. Binsfeld. in tract. de iniur. cap. 4. quest. 4. conclus. 7. Gregor. Mor. de monte nigro. in tract. de iure venandi. part. 1. cap. 2. num. 59. 60. & 61.

§. 8. Hinc bene concludit R. P. Crusius comment. Hayan. Nam Princeps potest ex causa contractus derogare. tom. 2. tract. 2. resolut. quest. princip. VI. cap. 2. §. 22. num. 350. ex DD. ibidem adductis, quòd Princeps Constitutioni suæ, quæ transit in contractum, seu pactum gratuitum, dummodò ex hoc in alium non sit translatum, nec transferatur dominium, possit ex causa derogare; eo quòd omnis Constitutio & dispositio intelligatur rebus eodem modo se habentibus; si secùs, possit ab illa, non tantùm ipse, sed & ipsius successor recedere, VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 300. num. 4. quando nimirum dispositio ea transit in eiusmodi contractum dominii non translative, & qui habeat tractum successivum, & respiciat tempus futurum; quòd si tamen inter Principem & subditos intervenisset contractus onerosus, vel etiam gratuitus, unde in subditos translatum esset dominium, tunc ille

à Principe invitis subditis revocari non posset; nisi aliud natura contractus inferret, *DD. communiter in c. 1. de probat. l. fundi. C. de fundo patrimon.* Atqui in presentiarum Constitutio *Nicolai V.* Pontificis, ut illud gratis admittamus, transivit quidem in pactum seu contractum cum subditis initum, sed gratuitum, ex quo in ipsos subditos contrahentes non est translatum dominium, isq; habet tractum successivum, ac respicit tempus futurum. Igitur ab hac Constitutione, quæ transivit in pactum gratuitum, seu Concordata Germaniæ, poterit ex causa Pontifex, etiam invitis subditis, decedere, illiq; derogare.

*Idem probatur de
versis ex-
emplis.*

§. 9. Dein conclusio nostra firmatur factis diversorum Pontificum, qui persæpè dum iusta publicæ utilitatis suberat causa, Concordatis Germaniæ derogarunt; & nominatim *Sixti IV.* qui in Indulto Universitati Lovaniensæ concessio, expressè iisdem Concordatis derogavit in verbo. *& Nationi Alemanica.* & aliorum complurium. Tum etiam elicitur ex communi stylo, quo passim derogare solent Pontifices Concordatis Germanicis, in facultatibus nominandi, quas novo Imperatori concedunt ad beneficia Ecclesiastica, quæ vulgò preces primariæ, seu Imperiales dicuntur. *S. nec non Concordatis Nationis Germanicæ &c.* quâ derogatione non uterentur, nisi scirent ei locum esse, & acceptari posse beneficia etiam in alternativis Ordinariorum mensibus.

*Et Rota
Romana
Decisioni
sua.*

§. 10. Ac proinde quod Papa possit Concordatis Germaniæ derogare, disertis verbis sæpius decidit Rota, in allata decisione *suprà tit. 1. dub. 8. §. 7. ibi, num. 4.* & geminatis etiam vicibus in una Tungren. Canonicatus. anno 1612. pro q. *Quirino Bilsain* Clerico Leodiensi, qui à Sede Apostolica obtinuerat jus coadjutoriæ cum derogatione Concordatorum, contra bon. mem. Reverendissimum D. Avunculum meum *Richardum Paulum Trarium*, nuper defunctum Suffraganeum Leodiensem, tunc temporis ex collatione Ordinarii de eodem Canonicatu provisum Nec non etiam coram Decano *Cocchino* 4. *May* 1618. quæ decisio extensè refertur à *Chokier ad preces primar. sect. 4. post lit. C. vers. denique postremò.* & ita passim

tenent

tenent Mandos, in reg. 2. cancell. quest. 2. vers. imò etiam in Gallia. Simonetta seu eius additionator in tract. de reservat. quest. 1. num. 5. & quest. 99. num. 25. & 26. Braden ad Concord. quest. 8. per tot. & quest. 12. prope fin. & eiusdem notab. 1. Gabriel commun. conclus. lib. 3. conclus. 6. de iure quest. non toll. num. 1. & 5. ac seq. Gonzalez ad reg. 8. gloss. 28. num. 26. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 47. num. 4. in fin. & consil. 255. num. 3. & seq. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 15. Malderus loco cit. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 7. 21. 22. 23. & 31. & ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus &c. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 3. & tract. 9. cap. 10. num. 3. Suarez & Diana locis præcitatis supra hoc dub. 5. §. 6. Nicolaus de Remouchamps in tract. de coadiutorijs. cap. 5. num. 22. 23. & 24. R. P. Crusius loco supra cit. num. 349. & 397. ac seq.

§. II. Neque officit Decretum irritans Concordatis appositum, quia hoc non ligat, nec ligare potest manus Papæ, ut constat ex ratione conclusionis nostræ; præsertim cum non dicat per Nos & successores Nostros. ut aliàs resolutum fuit à Rota in una Metensis & Leodien. Canonicatus. & aliis diversis apud Braden ad Concord. notab. 1. Marchesam. part. 3. de Commission. in una Elven. beneficij. inter decisiones sub finem d. par. relatas, fol. mihi. 607. Garciam de benef. part. 5. cap. 1. num. 85 & seq. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. num. 19. & 22. & ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus. quibus adde VVames. præcit. consil. 255. n. 3. 6. & 9. vide supra tit. 1. dub. 11. §. 3.

§. 2. Sicut porrò Papa non potest sibi ligare manus c. fin. & ibi gloss. de rescript. in 6. & c. innotuit. 20. de elect. ita nec etiam Papa Papæ legem imponere valet, cum par in parem non habeat imperium d. c. fin. ibi gloss. verb. temporibus & eod. c. innotuit. et l. digna vox. 4. C. de legib. Rota in una primiceriatu Montis Alti. coram R. P. D. Verospio. 8. Iunii 1643. relata à Diana sub fin. part. 7. resolut. moral. Ratio est, quia Pontifices successores non à decessoribus suis, nec à Prælati Germaniæ, sed à Deo immediatè, hoc ipso, quod sint legitime electi in caput Ecclesiæ, suam accipiunt potestatem, ut supra hoc tit. dub. 2. §. 6. ex decisionibus Rotalibus retuli. Adeoq; eius potestatis nulum non videntur decessores ipsius, vel Prælati Germaniæ

Nec obstat
Decretum
irritans.

Papa nec
sibi, nec
successori
suo potest
ligare manus.

per pactum restringere & impedire posse; quia iuxta distinctionem, quam ponit *Ferretus in c. 1. de probat. num. 6.* aliud est quoad hoc in Imperatore, aliud in Papa; licet enim Imperatoris successor non à decessoribus suis, sed per electionem, ius in Imperium consequatur; tamen si ipse nomine Imperii contrahat, tunc etiam successor Imperatoris ligetur; & rectè, quia ius aliquod ad Imperium ab ipso accipit; at hinc nihil simile de Pontifice, eiusq; successore definit, ubi secus seres habet; cum Pontifex ius suum non ab Ecclesia, sed immediatè à Christo accipiat. Huc accedit, quod Princeps regalia Principalis status, vel ius regium in præiudicium sui successoris, qui ab ipso titulum non habet, per pactum abdicare non possit, *Felin. in c. 1. de probat. num. 5. & 6.* Igitur à pari nec videtur Pontifex prædecessor, qualis fuit in hisce Concordatis *Nicolaus V.* supremam potestatem in præiudicium successoris, qui ab ipso titulum non habet, per pactum abdicare, & renunciare posse. ita non minùs eleganter, quàm eruditè argumentatur *R. P. Crusius loco cit. num. 403.*

Pontifex
rarissimè
Concorda-
tis derogat.

13. Advertendum tamen est, quod quamvis in potestate Pontificia sit Concordatis Germaniæ derogare, id tamen rarissimè facit, vel deficiente iustâ causâ, vel voluntate contraveniendi: ita enim *Paulus V.* Pontifex, ut refert *Chokier ad preces primar. sect. 5. §. 2. vers. His nihilominus. in una Paderbornen. Canonicatus.* dum intellexit clausulam Concordatorum derogatoriam provisioni suæ insertam, eandem declaravit irrepsisse per inadvertentiam. Similiter anno 1613. in gratia motus proprii concessa antememorato q. Reverendissimo Domino Avunculo meo *Richardo Paulo Stravio, & Guilielmo Vossio* litigantibus contra *Quirinum Bilstein* Clericum Leodientem, pro Canonicatu & Præbenda, ac Scholastria Tungren in quorum regimine idem *Bilstein* coadiutorem perpetuum in locum cuiusdam *Lamberti Gilkens* deputari se à Sede Apostolica obtinuerat, cum expressa derogatione Concordatorum Germaniæ, in præiudicium Ordinariæ provisionis dictis *Richardo, & Guilielmo*, vigore Concordatorum factæ, declaravit idem Pontifex *Paulus V.* nec suam, nec decessoris sui mentem fuisse derogare
Concor:

Concordatis Germaniæ in deputatione dictæ coadiutoria: ideoq; collationem & provisionem de eisdem Canonicatu & Scholastria ad favorem *Bilshain* factas, & literas præfatas sub- & obreptitias censendas, eaq; uti & prædictam derogationem Concordatorum revocavit, atque supra nominatos *Richardum*, & *Guilielmum* in possessionem dictorum Canonicatus & Scholastriæ immittendos decrevit sequenti Motus proprii gratiâ.

PAULUS PAPA V.

Pauli Papæ 5. Constit. super Concordatiâ Germaniæ.

AD perpetuam rei memoriam. Ex Pastoralis officii Nobis Divinâ dispositione commisi debito fideles quoslibet, præsertim Clericos à litium & controversiarum inter eos pro tempore subortarum molestiis maturè explicari cupientes, lites & controversias huiusmodi extinguimus, ac eiusdem officii Nostri partem interdum interponimus, prout conspiciamus salubriter expedire.

Exordium

Num. I. Aliàs siquidem postquam in Concordatis inter Sedem Apostolicam, & inclytam Nationem Germanicam initis, & firmatis caveatur expressè, quod beneficia sub illis comprehensa, cessantibus tunc expressis reservationibus, extra Romanam Curiam in *Februario*, & quinque aliis etiâ tunc expressis mensibus alternatis pro tempore vacantia, per eos, ad quos iure Ordinario beneficiorum huiusmodi collatio, & alia dispositio pertineret, illa

Refero Pontifex senorem Concordatorum Germaniæ & statum controversiâ.

quoties illa deinceps vacare contingeret, conferrentur, nec ipsi per quamcumque aliam reservationem, seu gratiam expectativam, aut quamcumque aliam collationem, vel dispositionem Apostolicam impedirentur: sicut accepimus, dilectus filius *Quirinus Bilstein* assertus Clericus, se q. *Lamberto Gilkens* olim Canonico & Scholastico Ecclesie Beatæ Mariæ Virginis, Oppidi Tungren. Leodiësis Diocesis, tunc in humanis agenti, coadjutorem perpetuum & irrevocabilem in regimine, & administratione Canonatus & præbendæ, ac Scholastriæ dictæ Ecclesie, quos dictus *Lambertus* tunc obtinebat, per fel. recor. CLEMENTEM Papam VIII. Prædecessorem Nostrum Apostolicâ auctoritate constitui & deputari, sibiq; de Canonatu & præbenda, ac Scholastia præfatis, ex tunc, prout postquam illos per cessum, vel decessum ipsius *Lamberti*, aut aliâs quovis modo vacare contingeret, provideri, successiveq; asserens verum annum valorem fructuum, reddituum ac proventuum Canonatus & præbendæ, ac Scholastriæ præfatorum, in dictis literis minimè expressum, nec præfatis Concordatis derogatum fuisse, sibi ab eodem CLEMENTE Prædecessore, quod literæ prædictæ valerent, plenamq; roboris firmitatem obtinerent, & sibi suffragarentur in omnibus & per omnia, perinde ac si in illis, quod fructus, redditus & proventus præfati certum tunc specificatum valorem non excedebant expressum, ac Concordatis prædictis expressè derogatum fuisset, concedi, & indulgeri, simulq; dictis Concordatis derogari obtinuit,

nuit, prout in dictis Concordatis, ac prædicti Prædecello-
ris, nec non in Nostris exinde, pro eo, quod dictus Præde-
cessor, antequàm eius literæ desuper expedirentur, rebus
fuerat humanis exemptus, desuper confectis litteris pleni-
ùs continetur: obitu autem dicti *Lamberti* extra Roma-
nam Curiam de mense *Februarii* anni Domini 1606. de-
functi superveniente, de Canonatu & præbenda, videli-
cet *Richardo Paulo Stravio* Clerico, de Scholastria
verò præfatis *Guilielmo Vossio* Præsbytero, dictæ dice-
cesis dilectis filiis per tunc existentem Præpositum dictæ
Ecclesiæ, uti Ordinarium Canonatus & præbendæ, ac
Scholastiæ prædictorum collatorem, iuxta formam &
tenorem Concordatorum huiusmodi, extra Romanam
Curiam ordinariâ auctoritate provisum extitit: hincq;
lis & causa in vim specialis rescripti à Nobis emanati inter
Richardum & Guilielmum ex una, ac *Quirinum*
præfatos ex altera partibus, super Canonatu & præben-
da, ac Scholastria prædictis, ad quos ipse *Quirinus* præ-
textu provisionis sibi de illis, ut præfertur, factæ, huiusmo-
di ius habere prætendebat, introductâ, diuq; primò co-
ram quondam Magistris *Alexandro Litta*, & succes-
sivè coram *Bernardino Scotto* Capellanis Nostris, &
Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, postremoq;
coram Venerabili fratre Nostro *Francisco* Archiepisco-
po Damasceno, etiam olim Causarum eiusdem Palatii
Auditore, nunc verò unius ex Auditoribus dicti Palatii

locum ex indulto Apostolico tenente discussâ, nec non eorundem Canonatus & præbendæ, ac Scholasticæ possessio, in qua dictus *Quirinus* intrusus forsan tunc reperiebatur, apprehensa, & fructus sequestrati fuerint, lisq; & causa huiusmodi coram eodem *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenente adhuc pendeat indecisa; hoc verò non sine gravi Concordatorum, & Ordinarii Collatoris, ac *Richardi & Guilielmi* prædictorum præiudicio, dispendio & perturbatione evenit.

*Declarat
nec suam,
nec decesso-
ris sui in-
tentionem
fuisse, di-
ctis Concor-
datis dero-
gare; pro-
inde litem
motam ex-
tinguit.*

II. Nos igitur scientes, nec dicti *CLEMENTIS* Prædecessoris, nec Nostram mentem & intentionem fuisse, Concordatis huiusmodi per provisionem dicto *Quirino*, ut præmittitur, factam, & literas prædictas derogare, nec illa in aliquo lædere, de præfatis omnibus & singulis plenè & sufficienter informati, volentesq; pro Pastoralis officii Nostri debito *Richardum & Guilielmum* præfatos à litium huiusmodi ulterioribus dispendiis & molestiis tempestivè explicare, indemnitati, paci, & quieti consulere, ac aliàs in præmissis oportunè providere, ipsosq; *Richardum, & Guilielmum* à quibusvis Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, motu proprio, non ad eorum, vel alterius pro ipsis Nobis desuper oblatae petitionis instantiâ, sed de Nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, collationem & provisionem de Canonatu, & præbenda, ac

Scho

Scholastria prædictis dicto *Quirino* ab eodem CLEMEN-
 TE Prædecessore sic factas, & literas præfatas tanquam
 subreptitias, ac obreptitias, & præter, ac contra dicti CLE-
 MENTIS Prædecessoris, & Nostram intentionem quoad
 derogationem, & læsionem Concordatorum huiusmodi
 emanatas, cum omnibus & singulis decretis, etiam irritan-
 tibus, aut clausula sublata, aliisq; clausulis, quamtūvis præ-
 gnantissimis, nec non inde sequutis quibuscūque in omni-
 bus, & per omnia, perinde, ac si numquam emanassent, A-
 postolicâ auctoritate tenore præsentium revocamus, cassa-
 mus, annullamus, irritamus, ac penitùs abrogamus, viri-
 busq; & effectu evacuamus, ac revocatas, cassatas, annulla-
 tas, irritas, abrogatas, ac viribus & effectu evacuatas, nulli-
 usq; roboris, vel momenti unquam fuisse & esse ac fore, &
 pro talibus censeri & reputari, nec ullo modo attendi, nul-
 lumq; per eas dicto *Quirino*, vel cuivis alteri ius in Ca-
 nonicatu & præbenda, ac Scholastria prædictis, vel ad il-
 los, seu illorum fructibus, redditibus, proventibus, & perti-
 nentiis quibuscumq; tribui aut acquiri, minusq; sibi suffra-
 gari potuisse, nec de cætero posse Apostolicâ Auctoritate,
 motu, scientiâ, ac potestatis plenitudine similibus decerni-
 mus, & declaramus, litesq; & causas huiusmodi in qua-
 cumque instantia, & coram quibuscumque ludicibus, et
 tiam Causarum dicti Palatii Apostolici Auditoribus, seu
 illorum loca tenentibus pendeant, ac in quibuscumque sta-
 tu, & terminis reperiantur, etiamsi quomodolibet instru-
 ctæ, & usque ad illarum conclusionem perductæ, ac quæ-
 cumque

cumque resolutiones ad favorem, & commodum eiusdem *Quirini* factæ fuerint, quas omnes abrogamus, & ad Nos etiam avocamus, easq; penitus & omninò extinguimus, ac prædicto *Quirino*, & quibuscumque aliis de super interesse habentibus, seu habere prætendentibus, super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium (sumptibus & expensis utrimque quomodolibet factis, cuiuscumque summx & quantitatis sint, confusis & compensatis) imponimus; & nihilominus dicto *Francisco* Archiepiscopo, & locum tenenti, aliisq; Auditoribus prædictis, nec non quibusvis iudicibus Ordinariis, vel delegatis districtè præcipimus & interdiciamus ne ulterius de statu, & meritis causæ & causarum, ac iuribus, & prætensionibus partium huiusmodi, nunc & quodcumque in futurum cognoscere, minusq; dictum *Quirinum*, vel eius procuratores, aut alios interesse quomodolibet habentes, vel prætendentes ad illarum & illorù prosecutionem, etiam prætextu cuiusque commissionis, seu rescripti admittere, vel de super quodcumque audire, aut aliàs in causa, & causis huiusmodi ad ultiores actus procedere quoquo modo audeant, seu præsumant.

*Insuper
declarat
hasce lites
vas semper
firmas de-
bere per-
manere.*

III. Decernentes præsentis literas nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod dictus *Quirinus*, & quicunque alii interesse habentes, seu prætendentes, ad id vocati non fuerint, seu quocunque alio prætextu, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intètionis Nostræ, vel quocunque alio defectu notari, impugnari, annullari, retractari, infringi,
in ius

in ius vel controversiã vocari, aut adversus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut etiam motu pari concedi posse, ne que easdem sub quibusvis similibus, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam à Nobis, & quibuscumque aliis Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, dictaq; Sede sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, pro tempore faciendis comprehendis, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinũ, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitutas, repositas & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data, per *Richardum & Guilielmum* prædictos, quandocumque eligenda concessas esse & fore, suosq; plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac tã *Richardo, & Guilielmo*, quàm Præposito pro tempore existenti prædictis suffragari, & ab omnibus, ad quos quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari.

IV. Sicq; per *Franciscum* Archiepiscopum, & De rebus irritis. alios Auditores prædictos, nec non quoscumque iudices Ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, etiam de latere legatos, dictaq; Sedis Nuncios, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: ac irritum & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel

ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus singulis præmissis, ac Nostrâ *de iure alteri quasito non tollendo*, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Exemplis
f'os & pa-
risio faci-
enda.*

V. Volumus autem, quod præsentium copia cum originali collationata, & per unum ex dilectis filiis Cursoribus Nostris in actis Notarii causæ & causarum huiusmodi dimissa, vim validæ & efficaci inhibitionis obtineat, quodque prædictus *Franciscus* Archiepiscopus & locus tenens, statim visis præsentibus, suam, seu aliam quamcumque inhibitionem moderari, ac sequestra super possessione Canonatus & præbendæ, ac Scholastiæ prædictorum, illorumque fructibus huiusmodi quomodolibet apposita in favorem *Richardi, & Guilhelmi* prædictorum revocare, & relaxare, ipsosque & eorum quemlibet in corporalem, realem, & actualem possessionem Canonatus & præbendæ, ac Scholastiæ prædictorum respective immittere, seu iam antea immisos manutenere & conservare, ac quietos, & pacificos dimittere debeat, & teneatur.

*Sanctio
pœnalis.*

VI. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, scientiæ, intentionis, Motus proprii, revocationis, cassationis, annullationis, irritationis, abrogationis, evacuationis, declarationis, avocationis, extinctionis, impositionis, præcepti, interdicti, decreti, & voluntatis infringere, aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum

Iorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ M.DC.XIII, quinto Kalend. Aprilis, Pontificatus Nostri anno octavo.

TITULUS IV.

De Concordatis Regni Poloniae.

DVBIVM VNICVM.

Quæ & qualia sint Concordata cum Regno Poloniae inita?

§. 1. **A** Præsenti tractatu minimè alienum existimavi, paucis delibare Concordata inter Sedem Apostolicam, & Regnum Poloniae, sub *Leone X.* Pontifice Maximo inita & à *Clemente* Papa VII. confirmata & ampliata, quæ penè in omnibus coincidunt cum Concordatis Nationis Germanicæ, eo excepto, quod idem *Clemens VII.* expressè concesserit nullas coadjutorias in quibuscumque beneficiis, etiam familiarium & commensalium Papæ, ac Cardinalium, nec non majoribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis admittendas, nisi de ipsorum Regis Ordinariorum loci, & Capitulum Ecclesiæ, in qua exiterint, consensu, sed eadem beneficia in sex mensibus Ordinariis vacantia, ad ipsorum Ordinariorum collationem & dispositionem, non obstante ullâ reservatione Apostolicâ, plenè spectare debere.

Concordata Poloniae capiunt etiam maiores dignitates post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis.

§. 2. Insuper nec hisce Concordatis unquam derogatum tenferi, aut derogari posse, nisi in supplicatione manu Pontificis

Nec his Concordatis Papa